

ABONAMENTUL

Pe un an 24 Cor.
Pe jumătate an 12 .
Pe 1 lună 2 .
Num. de Duminecă pe un an 4 Cor.
Pentru România și America 10 Cor.
Pentru România și străinătate nr.ii de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERTIUNILE se primesc la admnistratie.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Solidaritatea în luptă.

De Ioan Russu Șirianu.

Dând seamă despre prima ședință a Sinodului aradan, spuneam că entuziasmul și unanimitatea cu care s'a luat hotărârea să rugăm episcopatul a merge la Tron, nu va întârzi să influențeze în cercuri tot mai largi...

Avem bucuria să anunțăm, că Sinodul arhidiecezan, în frunte cu octogenarul mitropolit Ioan Meșianu, a luat și el aceeași hotărâre. În urma propunerii dlui Partenie Cosma, comisia școlară a Sinodului prin referentul ei Dumitru Comșa a recomandat, iar Sinodul a primit *unanim* un bine motivat proiect de rezoluție, care sună așa:

a) exprimă cordială și adânc simțită grațitudine Preasfințitilor Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, pentru apărarea bărbătească a drepturilor și autonomiei noastre bisericești și a marilor noastre interese culturale;

b) protestează bărbătește în contra proiectului de lege școlară și a tendințelor ce urmărește;

c) roagă pe Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit, ca împreună cu Preasfințitul Episcopii sufragani să uzeze și de ultimul remediu constituțional, recurgând în persoană sau prin adresă, cum vor afla de bine, până la treptele tronului și solicitând denegarea sancțiunii prealalte a proiectului de lege școlară.

O mai impunătoare solidaritate în luptă nu s'a văzut în sinul bisericii dreptmăritoare a răsăritului. Inimele bat la fel și cele mai luminate capete au același gând nu numai într'un sinod, ci într'o chestie mare se manifestă la fel ambele sinoade, reprezentanții majorității covârșitoare a neamului românesc din statul ungar...

Și, suntem siguri, dacă biserica suroră catolică ar avea reprezentanță sinodală,

ș'aceasta *unanim* ar decide același lucru, căci măreața adunare poporală dela Blaj, în frunte cu toți canonicii, a fost doar cea dintâiu, care a cerut lupta cea mai aprigă împotriva proiectului ministrului Apponyi.

În mijlocul îngrijorărilor ce ne-a cuprins pe toți câți ne dăm seama de primejdiile ce s'abat asupra școlii, și prin urmare a culturii românești, solidaritatea aceasta între diferiții factori bisericești chemați să ducă lupta de apărare, ne apare ca o garanție că orice năpăsturi ne rezervă viitorul, *repuși nu vom fi*, ci călăuziți de dragostea pentru așezămintele noastre, pătrunși de simțul solidarității ce trebuie să observăm în luptele decisive, vom ști să găsim și mijloacele de apărare.

Iar odată cimentată fiind legătura dintre fiii aceleiași biserici, trebuie să se sălășluiească *duhul depliniei înțelegeri și între cele două biserici surori*, căci neamul și biserica numai așa le vom putea salva, dacă punem umăr la umăr și unde nu pot susține o școală ortodoxii, să le ajute uniții, și vice-versa... Ori să fim înțeleși: unii să susținem școli într'un centru, alții în alt loc expus, conducându-ne nu de preocupări confesionale, ci judecând și cumpenind toate din punctul de vedere al intereselor superioare naționale. Nu catolicismul ori «acatolicismul» îl vom arunca în cântar, ci gândul nostru să fie susținerea a cât mai multe școli, solidar și cu spiritul celei mai generoase jertfe.

Importanța concluzelor luate la Arad și Sibiu din punctul acesta de vedere și trebuie judecată! Nici noi la Arad, nici frații dela Sibiu, nu suntem atât de naivi să credem, că o delegație, fie chiar a tuturor mitropoliților și episcopilor români, o să

poată împedeca sancționarea proiectelor de legi votate de cele două corpuri legiuitoare ale țării. Nici împrejurările din patrie și monarhie, nici dispozițiile dela Curte, stim: nu sunt de natură să îndemne pe monarh s'orupă cu guvernul actual. Înțelegerea deplină dintre popor și prelați pe d'oparte iar de altă parte acordul ce sperăm să se încheie între cele două confesiuni române chemate ca împreună să apere cultura română, sunt și vor fi însă de natură a ne întări în viitor, să ne pună la adăpost de neînțelegeri interne cari adesea ne-au zguduit mai tare decât loviturile vrăjmașe dinafară.

Insași mergerea la tron o privim ca o datorie: păstorii noștri autorizați să descopere M. Sale adâncă îngrijorare de care suntem pătrunși în fața atitudinii guvernului, care face legi *de nobis sine nobis!*

Scrisoare din Fribourg.

De Ioan Siavici.

— 1 Maiu st. v. 1907.

Lubiților mei prieteni,

Se 'mplinesc două săptămâni decând mă aflu aici, și din ora sosirii mele și până astăzi lacrimile îmi năvălesc mereu în ochi, iar ceea ce le stoarce e și jalea, și rușinea ce mă cuprinde când în fața celor ce se petrec aici îmi aduc aminte de starea ticăloasă, în care se află poporul nostru, și-mi dau seamă despre zădărnicia muncii săvârșite în timpul vieții noastre spre a-l îndruma spre o viațuire mai omenească.

Nu am venit aici de bună voie, nici ca să mă distrez ori să fac studii; aflându-mă însă în această atmosferă curată, mi-s'au despaiengenit ochii, mi-s'a limpezit mintea și acum, după două săptămâni, mi-s'a deschis ini ma.

Chiar din clipa intrării mele în țara aceasta m'am simțit umilit văzând curățenia, simplitatea, soliditatea și rânduiala aspră în toate până în cele

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

„La donna e mobile...“

— Nuvelă. —

De Horia Petra-Petrescu.

«Nu citesc aproape de loc rubrica tribunalului de prin ziare. Nu știu ce putere launtrică mă face să ocolesc cu oroare știrile astea — de cele mai multe ori senzaționale. De vr'o câteva ori m'am zguduit de crimele bestiale descrise din fir în păr și plânsetele împreunate cu oftări sbuciumate ale celor aduși la bara justiției par'că le aud aievea și acum.

Pe lângă toată aversiunea, pe care o am — după cum spuneam — față de procesele criminale în general, se înțelege, nu pot pricepe cum poți tu — om cu mintea întregă — urmări cu răsuflarea reținută și cu ochii pumni de emoție, toate fleacurile ilustrate de prin ziarele de mahala.

Și cu toate acestea odată am cetit și eu cu lacrimi în ochi un astfel de raport. Mi-am călcat pe inimă, am trecut peste ilustrația ridicol de falsă, sub care stătea scris cu litere de-o palmă: »Prada valurilor — amor nenorocit« am ocolit și fotografia »Lui«, a eroului și am, cetit notele fragmentare rămase pe urma »Lui«.

N'aș fi cetit nici rândurile acelea, dacă nu ni-s'ar fi întâmplat cu o zi mai înainte ca să mă întâlnesc cu »El.« Mergeam adâncit în gânduri spre Prater — grădina publică a Vienei. Petreceam de vr'o câteva săptămâni în Viena pierzându-mă cu totul în torentul de veselie, de care e cu-

prins orașul acesta. Deodată, când să dau peste unul din podurile, care trec o mănecă a Dunării, zăresc înaintea mea un tinăr, care agită cu mâinile prin aer, își ia avânt și — mai înainte de a-i putea sări cineva în ajutor — se aruncă în valurile galbuie ale Dunării. Eră pe însărate și lumea trecea grăbită, omnibusele și electricile erau înșesate de public, o larmă drăcească îți țiuia în urechi. Numai cei din nemijlocită apropiere am observat scena. Un țipet strident de femeie, apoi un vardist adus de grabă, care fluieră din baierile inimei și alergă la proxima stație telefonică asta mi-a fost prima impresie vizuală. Lumea se îngrămădise la margina podului. — Vestea se lățise deja; lumea voia să-și vadă spectacolul. Azista ca la o piesă teatrală. După câteva momente văzui aruncându-se după măneca, care se ridică și dispărea deasupra apei, un inel de cauciuc și frânghii de scăpare. Nici un folos, »El« nu se gândea la ajutor. O luntre se deslipi de țârm și mânăta de doi muncitori în bluze albastre, cu mâni musculoase și fețe de oțel, se apropie de punctul negru, care plutea acum fără de nici o luptă pe galbinul spălăcit al undelor.

Au scos la țârm un tinăr robust, cam de 22 — 23 de ani. Își perduse cunoștința. Mâinile și picioarele îi atârnavu bănănând în toate părțile — cum îl aduceau să-l așeze în trăsura de ambulanță sosită în goana cailor. Au trecut și pe lângă mine cu trupul lui. Un polițist făcea loc și murmură și el cuprins de milă: »Incel... încel...«, când servitorii ambulanței grăbeau pasul luând pe cel fără de cunoștință prea repede. Apoi l-au așezat pe o targă, un medic s'a apropiat de el în trăsură și a început să-l maseze... Ușa a fost

izbită cu putere și trăsura a pornit ca o săgeată lăsând mulțimea murmurând asemenea unui stup de albine. De pe capra trăsurii un oficiant dela ambulanță scoate din fluier un sunet lung, strident, nesuferit, care făcea loc imediat.

Abica m'am putut desmeteci după câteva momente. Toate astea se petrecuseră prea repede, ca eu să-mi fi dat seama despre importanța lor. Abia mai apoi mi-am zis: »Un om a cercat să-și pună capăt zilelor...« și-mi eră rușine, că și cu ocazia asta am întrebuintat o floriceică de stil: »capăt zilelor«, într'un moment când nu avem lipsă de flori, căci adevărul e prea crud, prea amar ca să aibă lipsă de înfrumșetări.

Mi-am zis: »Cine știe ce îl va fi îndemnat pe tinărul ăsta să se omoare?« Imi făceam planurile mele: a fugit cu cassa de bani a superiorului și au dat de urmele lui, 'i murise mama și de durere a voit să-i urmeze în necunoscutul problematic, s'au cuprins de o boală fără de leac a vântat să-și pună capăt chinurilor.

Dar nu s'a adevărit nici una din cele prezise... A doua zi mi-am cumpărat, mai de vreme ca de obicei, dela tutungereasa mea din colțul dela Alserstrasse numărul ziarului meu și pe lângă acesta închipuiți-vă! — și ultimul număr din »Wien. Neues Extrablatt« cea cu ediția de sute de mii.

Cazul meu nu era ceva extraordinar. — »Vechiul cântec!« am exclamat. »Cherchez la femme!«

Și totuși. E deosebire între cazul meu și al altora. Rândurile de mai jos vă vor da deslușirile de lipsă. Cetiți-le. Sunt niște simple însemnări. Insa ce fel de însemnări! În ele pulsează viața și adevărul. Dar ascultați notițele rămase

când au început să sune clopotele, ca să-i cheme pe credincioși la rugăciunea de seară.

Acum s'a făcut deodată liniște, s'au desțertat alifetele, s'au umplut bisericile, iar eu m'am luminat și am ajuns să înțeleg, cum oamenii aceștia și-au făcut rânduiala, pe care o au, și cum își păstrează tinereța inimii până la adânci bătrânețe.

Iar e mare gălăgie la gară. O mulțime de poștic mărunți pleacă în excursiune, ca să i-se facă o zi bună și frumoasă spre a-și iubi țara.

Cu ocaziunea serbării dela Romont, preotul, care a sfințit steagul, a rostit o predică ce culminează în vorbele »Dieu, patrie et amitié« cu Dumnezeu se pornesc aici toate și în dragoste trăiesc lucrează toți împreună pentru binele patriei, care în gândul elvețianului nu sunt munții și văile cu frumusețile lor, nici satele și orașele cu bunele lor întocmiri, ci oamenii ce au făcut între dânșii legătură de a trăi pașnic împreună, ajutându-se între dânșii la nevoi și dându-și cu toții silința de a-și face unii altora viața plăcută.

Nu bunele întocmiri, nici priceperea și îndemnatăcia în toate, nici învățăturile propagate prin fel de fel de școli, ci curățenia atmosferei morale și cumpătarea sunt ceea ce face pe oamenii aceștia mereu voioși și cu zimbetul pe buze și nu-i lasă să îmbătrânească și sufletește, și de aceea aici nimeni nu te întreabă cine ești și de unde vii, ci toți vreau să știe numai, care-ți sunt nevoile și cum ar putea să-ți vie într'ajutor.

Așa numai oamenii religioși pot să fie.

Școlile, de ori și ce grad și de ori și ce fel ar fi ele, aici toate sunt un fel de tine a bisericii, și în rândul celor mai nenorociți oameni e pus cel căzut în rătăcire, că cel învățat nu mai are nevoie de mângăierea credinței și de țaria, pe care ni-o dă ea, ca să putem înfruntă nevoile vieții. Dacă învățătorii, fie ei preoți ori laici, își dau copiii regulat la biserică și iar dimpreună cu dânșii parte la toate deprinderile religioase, sunt și la universitate profesori laici, oameni tineri, cari merg regulat la biserică, se spovedesc și primesc sfânta cuminecătură alături cu salahorii. Aici omul, cu cât e mai luminat, cu atât mai apropiat se simte de Dumnezeu.

E la Fribourg un chirurg cu nume bun în cercuri foarte largi, elev al lui Rousi, dr. Clément, care are clinica admirabil instalată și azi celebră. În zidirea clinicii acesteia e și o capelă, ceea ce aici nici n'ar putea să lipsească, și stăpânul casei, om de știință și practician în cel mai material înțeles al cuvântului, face Duminecile și sârbătorile la capela sa serviciu de ministrant, purtând în mână cădelnița, dând răspunsurile și făcând ingenunchiările cerute de ritual, ceea ce nu-l coboară, ci-l ridică în gândul conceiașenilor săi, dintre cari 430 au plecat Vineri în pelerinajiu la Lourdes, iar alții 1200 s'au dus Sâmbătă la Maria Einsiedeln.

Noi, cari ne petrecem traiul amar în sbuciumări zadarnice, nu înțelegem asemenea lucruri, dar tocmai de aceea rămânem uimiți când vedem curățenia, simplitatea, soliditatea și buna rânduială și în viața oamenilor de aici, și în lucrurile lor.

Mă uit împrejurul meu, văd amestecul de tipuri, cele mai multe pocite, privesc în fețele oamenilor și în ochii lor și mi aduc aminte de țara noastră cea și frumoasă, și mănoasă și de frații mei cei atât de chipeși și de trupeși, atât de sprinteni și de deschiși la minte, dar atât de sleiți de muncă fără de cumpăt și de foame îndelungată, atât de storși de sudori și de lacrimi și atât de sălbătiți în urma batjocurii neîncetate, pe care o sufer din partea celor lăpădați și părășiți de Dumnezeu.

Ce-ar ieși din poporul acesta, dacă i-s'ar da țaria acum perdută a credinței!?

Sunt între noi mulți ceice se fălesc cu »progresele« realizate în timpul celor din urmă câteva zeci de ani, și voiu fi fost și eu câte odată în rândul acestora. Cu cât mai mult îmbătrânesc însă, cu atât mai mult mă pătrund de convingerea, că nu înainte, ci înapoi am dat, iar acum, de când mă aflu aici, mă întreb din ce în ce mai stăruitor, dacă o să ne mai putem ori nu ridica din ticăloșia la care am ajuns.

Ce fel sunt »progresele« ce am »realizat«?

Ni-am îmbunătățit întocmirile, ni-am întemeiat fel de fel de așezăminte, avem mai multă învățătură, suntem mai destoinici în toate și ni-am sporit bogățiile: toate aceste sunt fără de valoare dacă suntem mai puțin fericiți decât părinții

noștri, și noi înși-ne mai puțin fericiți ne socotim.

»Progresul«, așa cum l-am făcut, ni-a sporit trebuințele materiale, a sleit în noi puterea de a ne stăpâni pe noi înși-ne și ne-a mânăat spre cea mai aspră luptă pentru traiul zilnic. Nemulțumit fiecare cu pozițiunea ce i-s'a creat prin nouăle întocmiri și cu partea ce i-se face din bogățiile sporite și ne mai fiind nici unul în stare să-și găsească mângăiere și compensațiune în mulțumiri sufletești, ne-am înstrăinat cu toții și am ajuns să înspăimântăm lumea prin izbucnirile mării noastre.

Nu, »progresele«, așa cum le-am »realizat«, cultura, așa cum am asimilat-o, învățătura, așa cum am primit-o nu ni-au ridicat, ci ne-au coborât, nu ne-au întărit, ci ne-au slăbit, căci ne-au înstrăinat de obârșia, din care am ieșit și-au făcut să ne înstrăinăm unii de alții și să căutăm mulțumirile vieții numai în cele materiale.

Am scăpat adeseori vorbă, că școlile, pentru care atât de mult jertfim, sunt așa cum le avem, o mare nenorocire pentru poporul nostru: o zic acum aceasta cu tot din adinsul și aș vrea s'o strig tare, ca toți să mă audă și să-și deie bine seamă dacă grăiesc ori nu adevărul.

Deșteptăciune, știință, îndemnatăcie, vigoare trupească și destoinicii sufletești, bogăție și putere, toate sunt arme primejdioase pentru cel lipsit de statornicia îndemnului spre bine, iar pe aceasta nu poate să ni-o deie decât religiozitatea adevărată. Ori și care ar fi religiozitatea, cel în adevăr pătruns de ea știe și să sufere și să rabde îndelung și să se stăpânească pe sine însuși, își înfrânează în toate împrejurările pornirile rele și face cu statornicie binele și numai binele — nu pentru că a fost mântuit, nici pentru că să se mântuiască, ci pentru că numai așa se poate simți fericit. Fără de religiozitate toate pornesc din impulsuni momentane, toate sunt întâmplătoare și indoioase și cel ce azi face binele mâne, în alte împrejurări și sub alte impulsuni, poate să-și piardă răbdarea ori stăpânirea de sine și să se folosească de puterile lui spre a face cel mai mare.

Nu mai prin cultivarea religiozității astfel înțeluse mai poate să fie scăpat poporul român de peirea, spre care-l duc »progresele« păgânești ce s'au »realizat« în timpul celor din urmă câteva zeci de ani.

Prea s'au sporit în mijlocul nostru cei orbiți de puțină lumină ce au primit și nu mai sunt în stare să-și deie seamă, cât de primejdioasă e cultura, pe care o propagă: ne trebuie preoți, înainte de toate preoți pătruși de căldura credinței și destoinici de a propovădui adevărul, păstori sufletești cu deplină autoritate, cari pot să înfrunte relele porniri ale celor lăpădați de lege, să ocrotească și să mângăie pe cei slabi și să-și stăpânească și îndrumeze spre bine fiecare turmă.

Fără de asemenea preoți învățătorii de toate gradele, literații, dirigătorii și legiuitorii nu pot să ne duc decât la destrămarea socială, de care jandarmii, judecătorii și oștenii nu pot să ne scape.

În sufletele oamenilor trebuie să fie simplitatea, soliditatea, curățenia și buna rânduială, dacă e vorba, ca ele să fie și în lucrurile lor și ca ei să poată trăi în pace și în bună înțelegere împreună dându-și fiecare, ca aici, silința, de a îndulci viața celorlalți.

Ancheta presei și-a continuat ieri ședințele. Între alții Günther a accentuat, că redactorul responsabil al unui ziar politic nu poate fi decât cetățean ungar. Kenedi a vorbit în contra colportajului.

Legea judicaturei curiale va ieși din vigoare, după cum afirmă »Bud. Tudositó« la sfârșitul anului viitor, iar nu în anul acesta. Menționatul ziar afirmă, că astfel și cele scrise în ziare despre neprimirea prelungirii acestei legi din partea regelui sunt lipsite de temei. Dar chiar așa să fie, Andrassy foarte bine a putut cere prelungirea acestei legi, știind că anul viitor nu va putea face acest lucru. Și a și cerut-o.

Pentru votul universal se face tot mai mare propagandă în țara întreaga. Ar trebui forțat guvernul, ca să vie cu proiectul despre sufragiul universal cel puțin la toamnă, când se va deschide camera. A prezentat până acum actualul guvern destule proiecte, pe cari nu i-le-a cerut nimeni. Numai proiectul, pentru care au luat angajament, nu voiesc să-l pregătească. Au de altcum dreptate. Știu actualii ministri, că după primirea acestui proiect va urma pentru dânșii... trecerea în talon.

Ministrul Kossuth a făcut chestie de portofoliu în cursul desbaterilor de ieri cu croații. A spus anume, că va demisiona, dacă nu va fi lăsată limba maghiară ca limbă oficială la căile ferate din Croația și Slavonia, după cum a provăzut el în proiectul despre pragmatica dela căile ferate.

Din România.

În amintirea lui Ioan Bratianu, marele bărbat de stat, dela moartea căruia s'au împlinit ieri 15 ani, s'a oficiat la Florica un parastas. Au asistat familia decedatului și câțiva amici mai de aproape ai familiei. Pelerinajul obișnuit nu va avea loc în anul acesta.

Comitetul inspectorilor generali ai armatei s'a întrunit ieri la ministerul de războiu sub președinția dlui general Averescu ministru de războiu.

Comitetul a revăzut tabloul cu ofițerii propuși spre a fi înaintați la 10 Maiu.

Cu această ocazie comitetul a complectat unele lacune din regulamentul legii de înaintare.

Discutând asupra banilor ce s'au oferit armatei, după răzcoale, s'a decis ca șefii de corpuri să dea acelor bani întrebuintarea ce vor crede de cuviință.

Chestiunea căsătoriei ofițerilor, ce fusese propusă spre discutare, va fi discutată într'o altă ședință a comitetului inspectorilor generali.

D. P. S. Aurelian, fost președinte de consiliu, actual președinte al Ateneului român, a avut onoarea de a fi primit, Joi, în audiență de M. S. Regele.

Cu acest prilej, d-sa a remis M. Sale medalia jubilară a Ateneului român, făcută cu ocazia împlinirii a patruzeci de ani dela întemeierea acestei instituții.

Audiența a durat peste o oră.

Congresul silviculturii. Conform decisei consiliului central de administrație al societății »Progresul silvic« și conform statutelor societății toți membrii corpului silvic al statului sunt convocați în congres pe 7, 8 și 9 Maiu la orele 8 seara.

Congresul și adunarea generală se va ține în sala mică, din Palatul Ateneului cu intrarea prin strada Poșta-veche.

La ordinea zilei vor fi următoarele chestiuni:

1. Discursul de deschidere rostit de dl Ioan Kalinderu președintele societății.

2. Raportul dlui N. C. Nădejde inspector silvic și secretar general al societății asupra activității situației financiare a societății.

3. Prezentarea bugetului societății pe anul 1907—1908.

4. Alegerea comisiei pentru verificarea conturilor pe anul 1906—1907.

Chestiunile care vor dezbate în congres sunt următoarele:

1. Regenerarea pădurilor de stejar.

Critica crîngului compus, aplicat în pădurile noastre.

2. Dintre esențele exotice, cari sunt acelea, cari s'ar putea introduce cu folos la noi în formarea de păduri.

3. Pădurile comunale și în devalmașie ale Transilvaniei și țările vecine locuite de români, referend fiind dl profesor George Maior.

Și aprobarea raportului comisiei pentru verificarea gestiunii financiare.

Toți domnii silvicultori se vor bucura de o reducere de 50 la sută pe c. f., și de un concediu de cinci zile dela 6 la 10 Maiu inclusiv.

*

Ce va avea de făcut parlamentul cel nou.
»L'Indépendance Roumaine« arată că rostul acestui parlament e mare, are a face un pas mare în deslegarea chestiei țărănești, desăvârșind opera de acum 50 de ani.

Și atunci ca și acuma, boierii reacționari s'au împotrivit din răspuțeri, cerând și ajutorul străinilor, spre a ținea pe țărani în iobăgia legală, după cum azi se silesc a-i ținea în iobăgia de fapt. Și-atunci ca și acuma, învinuiau de comunism și sanchiulotism pe Vodă, pe Kogălniceanu și pe liberali, dar, ca și atunci, nu vor putea opri mersul istoriei.

M. Sa Regele și partidul național-liberal înțeleg că e în joc viitorul nostru. Nu se mai poate amâna scoaterea țăranilor din starea de sărăcie, nelumină și nedreaptă apăsare în care zac. Trebuie să dăm țăranului simțul datoriei și iubirea de patrie, făcându-l slobod și mulțumit, dându-i puțința să trăiască omeneste muncind, dacă voim să nu-l vedem din nou ascultând de cei ce'l vor îndemna să moară luptând.

E grea sarcina, căci din nefericire avem a face cu o țărânie neluminată și gata a se lua după toți nebunii și după toate nebuniile, dacă ațâțatorii vor și a atinge la durerile ei. De asemenea, avem a face și a lupta cu adunătura acelor elemente, cari, în nătângia și orbia patimei, nu pot vedea adevărul cel mai bătător la ochi și e gata a se aduna în jurul steagului vânzării de țară și a lua drept adevăruri închipuirile cele mai deșănțate și a ascultă de îndemnurile cele mai descreerate.

Dar sarcina această grea trebuia s'o luăm noi asupra-ne și reforme adânci, precum le arată pe scurt manifestul dela 12 Martie, trebuie făcute. E rușine și primejdie să se plătească ziua de muncă a țăranului român între 30—35 de parale.

Aducerea la îndeplinire a reformelor făgăduite de guvern, la 12 Martie, va face cu puțință să înceapă o vreme nouă, mai fericită, pentru poporul și neamul românesc.

Datoria tuturor celor cari vor cu inimă curată binele țăranilor, e să dea sprijin partidului liberal. Acei cari, sub cuvânt că vor mai mult, vor pune bețe în roate, să știe că dau mână de ajutor protivnicilor reformelor.

(»Voința Națională«)

Kossuth despre guvern.

Ieri ministrul de comerț, Francisc Kossuth, a primit deputațiunea orașului Șopron, care a ținut să-i mulțumească ministrului pentru serviciul, ce le-a făcut, prin introducerea unei legături de tren mai favorabilă între Șopron și Budapesta.

Deputațiunea aceasta a dat apoi ieri la 2 ore un banchet în onoarea lui Kossuth, care vorbind a făcut unele declarațiuni interesante asupra situației guvernului.

Dăm în rezumat această vorbire:

Guvernul actual a moștenit dela cel precedent numai promisiuni nerealizabile. (Să fie oare între acestea și sufragiul universal? Red.) A le îndeplini pe toate ar însemna a aduce enorme jertfe de parale și situația în special e grea pentru că împlinirea celor neglijate de generațiuni întregi se așteaptă din partea unei singure generații. Ministerul de comerț cu toate acestea face foarte mult, deși nu poate operă întru toate independent. De mult a sulevat și aderează și acuma la principiul, că independența țării depinde în mare măsură dela soluțiunea favorabilă a situației economice. E adevărat, că stabilirea acestei situații nu depinde exclusiv numai de noi, dară noi năzuim în mod cinstit și fără preget, ca să exoperăm independența economică a patriei noastre, care e drumul de jumătate al neatărnării politice. E lucru cunoscut, că eu sunt aderentul ambelor independențe, pentru cari mă și străduiesc. Intre d-voastră pot fi de aceia care și sunteți independenți, dar între maghiari poate nu e nici unul, care ar cuteza să spună, că i-ar plăcea mai mult ca patria să fie atărnătoare, decât neatărnătoare. Noi așa

dară numai într'un punct n'am cădea de acord: în punctul cum să obținem independența țării. Nu-mi place să fiu nemodest, dar trebuie să constat, că împrejurările îmi dau mie dreptate, întru cât mai mult decât trei din patru părți ale țării au ajuns la convingerea mea. Iar dacă am ajunge ca întreagă țara să se uniască și să pretindă acelaș lucru, urmarea ar fi, că celce n'ar satisface pretențiunii țării, fie acela oricine, n'ar putea conta la sprijinul nici unui maghiar.

Greșala veche a maghiarilor e neînțelegerea, desbinarea. Eu totdeauna am fost contrarul ei. Mulți m'au și calomniat pentru această înclinațiune a mea. Dar eu nu mă las influențat, ci-mi urmez drumul, năzuindu-mă să susțin și pe mai departe *coalitiia*, care a exoperat constituirea unui astfel de cabinet, despre care se poate zice, că dacă n'a putut duce la îndeplinire multe lucruri, a voit totuș să îndeplinească multe. Ce se poate voiește să îndeplinească, iar ce este imposibil nu poate executa. (Ceva mai natural nici că se poate. Numai cât guvernul face ce nu trebuie și nu face ce e posibil și la ce s'a angajat. Red.). Situația este, că progresăm și încă astfel, că *dacă ar fi progresat țara pe toate terenele dela 1867 încoace după cum a progresat decând suntem noi la conducere*, atunci astăzi ar fi departe. (Da, adevărat, în cazul acesta Ungaria ar fi azi cel mai autocrat din statele europene. Rusia și-ar avea cel puțin o demnă rivală!).

*

Se zice, că *in vino veritas*. Vă surprinde, că proverbul a fosi dat de minciună din partea lui Kossuth!?

Cronica săptămânei.

— Politica externă. —

Bătrâna *Austrie* este iarăși obiectul atențiunii generale. Alegerile au ieșit așa, cum prevedeam cu toții: cu triumful antisemiților dlui Lueger și cu închegarea într'un partid puternic a socialiștilor. Acest rezultat în străinătate n'a produs nici o surprindere, căci se știa despre Lueger că va fi omul situației viitoare. Ceea ce e important însă, este faptul, că odată cu aceste schimbări, se produc multe îndreptări și în politica externă a Austriei. Venind la putere alte partide, e natural ca ele să inaugureze altă politică și în legăturile lor cu țările vecine.

S'a și văzut această tendință tocmai în firul alegerilor. Dl Pasici, ministrul președinte al *Serbiei* fusese la Viena și avusese o lungă convorbire cu Aehrenthal, ministrul nostru de externe.

A venit vorba de relațiile sârbo-austriace, atât de zdruncinate în timpul din urmă și cei doi ministri au reușit să cadă de acord asupra multor chestiuni de ordin comercial și politic. Astfel că în curând se vor începe tratativele asupra unei convențiuni comerciale între cele două țări (discuțiile cu reprezentanții României vor începe abia după 10 Maiu) și, după ce Sârbia va face cuvenitele concesii, relațiile de prietinie vor fi restabilite. Într'un interview, acordat ziarului »Die Zeit«, ministrul Pasici declară că imediat după încheierea convenției, regele Petru al Serbiei se va prezenta la curtea din Viena, ca să viziteze întâiașdata pe bătrânul monarh al Austriei.

Ziarelor germane li-s'a depeșat din Viena cunoscuta întâmplare cu *Principele nostru moștenitor*, cel bănuțat a fi cel mai mare adversar al poporului unguresc. Se știe că într'o vizită de vânătoare, făcută la domeniile arhiducelui Iosif, principele a declarat unchiului său, că se miră foarte mult de maghiari că-l acuză de lipsă de atenție

pentru dânsii. Alteța Sa ține să știe că nu are preferință pronunțată pentru nici unui din popoarele austro-ungare, le iubește deopotrivă, dar, neapărat, nu aprobă curentele exaltat naționaliste.

Cu alte cuvinte iubește poporul însuș, dar exaltările dela centru nu le aprobă. Autorizat a aduce pe vre-o cale oare-care, la cunoștința budapestanilor această mărturisire, arhiducele Iosif a și vorbit în *Casinul național* și din cauza aceasta nobilii politicieni s'au formalizat din nou. »*Munchener Allgem. Zeitung*« însă observă că nu poate fi o mai leală atitudine ca a moștenitorului de Coroană. Și noi aderăm la această părere.

Ne-a fost o adevărată plăcere să cetim zilele trecute un articol în »*Fremdenblatt*« asupra *situației în România*. Organul, despre care se știe că reprezintă vederile ministrului de externe, înregistrează cu multă satisfacție liniștea desăvârșită din țara regelui Carol și-și exprimă perfectă încredere în guvernul dlui Sturdza, compus din talente politice remarcabile și oameni iubitori ai țărâniei. S'ar părea că la Viena se ține foarte mult, ca actualul guvern român să dea o soluție radicală și definitivă chestiunii țărănești, pentruca liniștea să nu mai fie periclitată și starea economică a României să fie înfloritoare, deoarece în acest fel legăturile dintre cele două state devin mai trainice și mai binefăcătoare pentru ambele țări.

Probabil tot din Viena au pornit oarecari demersuri pentru încercarea unei apropieri între *România și Grecia*, căci ziarele vieneze sunt cele dintâiu, cari vestesc această apropiere. În adevăr, Grecia este mult păgubită prin greutățile vamale ce i-le face România și tot interesul ei este să schimbe curentul antigrecesc, pornit din pricina bandelor ucigașe din Macedonia. În porturile din Costanța, Brăila, Sulina etc., în toate piețele române mărfurile grecești au dispărut și dacă aceste încordate relații vor mai ținea, România se va obișnui a renunța pentru totdeauna la ele. Se vede însă că insistențele cele multe și promisiunile formale ale Greciei de-a spulbera bandele grecești și de-a nu face greutăți școalelor române din Macedonia au înduplecat pe actualii conducători politici ai României să revie asupra hotărârilor și nu e exclus ca în curând relațiile comerciale și diplomatice cu Grecia să fie reluate.

Impăcarea asta de sigur ar însemna o importantă schimbare în *chestiunea macedoneană*. Renunțând grecii la agitațiile lor haiducești, cu omoruri și spoliări, natural liniștea s'ar restabili și cei în drept ar putea relua acțiunea de pacificare a naționalităților macedonene. Poate perspectiva acestei împăcări a făcut pe ministrul sârb Pasici să declare unui ziarist vienez, că, în general, în chestiunea macedoneană trebuie să fim în viitor mai optimiști, căci oricât ar fi de »încurcată problema«, ea va putea fi rezolvată îndată ce grecii și bulgarii vor renunța la propaganda cu fapta, adecă cu sabia și toporul. În tot cazul e semnificativ că primăvara aceasta a trecut fără ca în Macedonia să se fi semnalat obișnuitele ciocniri între populație și comitații. Să fie semnul unei epoce nouă în politica din orientul european?

O broșură interesantă.

Interesantă ea însăși, și interesantă pățania ei. Va fi o lună și mai bine de când a apărut o broșurică de 25 pagini, semnată de un Iustus oarecare, cu motto »sapere aude«, și intitulată »Törénéti párthuzamok, Jancsó Benedek ur politikai hullámaira«. Pentru originea ei, se poate vedea pe copertă semnătura tipografiei »Poporul Român«.

Țința mai mare a broșurei este să ni-l dea de gol pe Jancsó Benedek, cunoscuta autoritate în chestia română, ca pe un falsificator de istorie, traducând ori reproducând defectuos și tendențios citatele din autori străini, vechi, — și ca pe un păcătos incendiar spiritual, care varsă olei pe focul certelor și antipatiilor naționaliste, de câte ori numai poate, și de câte ori crede că prin asta va putea teroriza pe cei slabi de înțeles. Arată cu deosebire, cum citația predilectă a lui Jancsó (din Kekaumenos): »neamul românilor este stricat și fără de lege, fricos și laș, dar obraznic în lașitatea lui«, în forma asta nicăiri nu se poate găsi la numitul autor grec. Și alte exemple tot așa de caracteristice.

Iar pentru a-i strica puțin plăcerea jocului de a cită toate infamiile pornite din ură bine explicabilă — Iustus citează asemenea câțiva autori de cronici vechi, în cari aceleași epitete defăimătoare sunt puse în cărca națiunii maghiare, cu vârf îndesat. De pildă Marino Sanuto în veacul XVI zice: »Maghiarii sunt cel mai prăpădit popor pe fața pământului... (vre-o douăzeci rânduri de explicație, apoi sfârșește:) ...va să zică maghiarii sunt plaga pământului, și dacă nu ar fi regele așa de bun și blând, Dumnezeu de mult iar fi stărpit«. — E chiar prea mult atât.

De încheiere Iustus mai ține — par'că ar fi unul din vechea generație — să citeze și de acei autori străini, cari au făcut mărturii măgulitoare despre noi.

Despre broșura asta a zis cineva foarte nimerit, că nu-i altceva decât o desfășurare mai bogată, a paralelismului din poeziile citite de dl Vaida în parlament.

Indată la apariție broșura asta a fost trimisă la toate redacțiile românești și maghiare. Cele maghiare au tăcut. Nici nu ne așteptam să sbiere vinovatul. *Cele românești nu au primit deloc broșura*, cum nu ne-a sosit nici nouă. Evident, s'a confiscat. Cine mai stă la îndoială asupra cabinetului noir, și după asta — stee! Noi însă ne mirăm de ce să mai înselează ancheta pentru reforma — înțelegeți: restrângerea — preseii, când ea se poate »reformă« față de publicațiile naționaliste cum le cade mai bine. O fi o comedie și aia, ca să se mai mire lumea, în vreme ce pun-gașii îi pot scotoți liniștit buzunarele.

Din străinătate.

Rusia.

Camera finlandeză este convocată din partea țarului pe 22 Maiu. Deschiderea ei o va face însuș guvernorul Gerard.

O nouă fabrică de bombe a fost aflată din partea poliției lângă granița germană, în apropierea localității Cuocala. S'au găsit multe bombe, 12 kgr. dinamită și un mare magaziu de utensilii. Au fost deținute 11 persoane, dintre cari 6 studenți. Toți au fost transportați în Vyborg.

Statul și biserica. Comisiunea dumei, emisă a desbata proiectul de lege referitor la libertatea religioasă, a respins propunerea deputaților partidelor din stânga de a se separa statul de biserică. Comisia și-a

motivată propunerea arătând, că rezolvarea acestei chestii nu cade în cercul ei de activitate.

Jertfele absolutismului. Pe o stradă a mahalalei orașului Lodz s'au aflat trei cadavre de oameni tineri. Pe hainele lor atârnavau hârtii cu inscripția: »Bandați omorâți de asociația muncitorilor«. — Doi prizonieri politici au fost împușcați în închisoarea poliției din Lodz pentru că au vorbit pe ferețe cu alți prizonieri.

In ședința de ieri a dumei s'a născut mare scandal în cursul vorbirii lui Hassanow. La cuvintele acestuia:

— »pe când guvernul autocrat era tare« din dreapta întrerupe cineva:

— Autocrația și acum e în vigoare. Încă nu au șters-o.

Hassanow: În Rusia a fost proclamată constituția.

La aceste cuvinte trei deputați din dreapta, Keleposchi, Șoșonoviciu și Purișkeviciu au strigat:

— Bandă ucigașe!

S'a născut apoi un tumult grozav. Cei trei deputați au fost eschiși dela 15 ședințe. Deoarece Purișkeviciu n'a părăsit sala, președintele a fost nevoit să închidă ședința.

Turcia.

Declarația lui Tittoni, că politica Italiei în Orient nu prezintă nici un interes, că e pașnică și că susține integritatea Turciei, a liniștit foarte mult cercurile politice din Constantinopol.

Marocco.

Colonia engleză din Makareș a plecat de acolo la 9 Maiu, ajungând în 12 la Safi, fără a fi întâmpinat în drum vr'un incident. Colonia franceză, 6 persoane la număr, a plecat în ziua următoare, dar până ieri n'a sosit în Safi. De asemenea au plecat și germanii din Makareș, care după cum se știe e ocupat de răsculați. Știrea, că Raisuli ar fi acolo, este inexactă.

Serbia.

Prințul de coroană, George, va face incognito în luna Iunie o călătorie mai lungă prin Italia și Franța. Prințul va petrece două luni în străinătate. Fratele lui mai mic, prințul Alexandru va călători la sfârșitul lunii acesteia la Petersburg, în societatea profesorului și a instructorului militar, ca să dea examenul. Prințul va fi oaspele țarului și va locui în palatul de iarnă.

Dela frați.

Situația culturală a românilor basarabeni. Zorile de libertate ce încep să licărească peste Prut au umplut de speranțe și inimile fraților noștri din vechia moșie a Moldovei, a lui Ștefan-cel-mare.

Imprejurarea că în școlile sătești nu se dă co-

pilașilor învățătura și în moldovenvește, face pe confrății dela »Moldovanul« să atragă atențiunea guvernului rus asupra jalnicei stări în care stă culturalmente populațiunea românească din Basarabia.

Iată ce scrie:

O datorie veche a Rusiei către neamul românesc. »Limba strămoșească este pentru noi ceea ce este pentru om tatăl și maica sa — zice citatul ziar basarabean.

Apoi continuă:

»Noi moldovenii din Basarabia avem un mare noroc, că ne aflăm sub scutul unei împărății atât de puternice cum este Rusia; puterea ei mare de azi e și a noastră, viitorul ei mareș este și al nostru, lumina ei este și a noastră.

»Dar încă odată o spunem, dacă Rusia într-adevăr vrea să verse lumina învățăturai și peste moldovenii din Basarabia, apoi să ia măsuri ca și în școalele dela țeară copilașii moldoveni să învețe nu numai rusește ci și moldovenește în acelaș timp.

»Și aceasta nu va fi un dar sau o jertfă din partea Rusiei ci plata și răsplata unei datorii vechi care o are către neamul moldovenesc, căci și moldovenii la rândul lor au revărsat odinioară lamina învățăturai asupra Rusiei.

Exemple. »Astfel Petru Movilă, care a fost mitropolit al Kiewului și a întemeiat Academia duhovnicească din Kiew a fost moldovean. El a fost fiul lui Simion Movilă, domnitorul Moldovei.

»Monahul Pavel Berendeiu, e cel care a alcătuit cel dintăiu slovar slavono-românesc. Pavel Berendeiu e cunoscut sub numele de Cutivski. Dănsul a pus temelia lexicografiei slavonești.

»Un alt moldovean, Neculai Milescu, fost spătar în Moldova, învățat mare și știutor de multe limbi, vestit în vremea sa a fost sol din partea Țarului Rusiei Alexie Mihailovici la Kitar.

»Tot acest Neculai Milescu zis și Cărnul, a fost primul dascăl al lui Petru cel Mare.

»Tot pe atunci un alt moldovean Dimitrie Cantemir (fost domn al Moldovei) sălășluindu-se în Rusia a fost unul dintre prietini și sfetnicii politici ai lui Petru cel Mare. Și pentru marea sa știință de carte a fost pus președinte al Academiei rusești, pe care a reorganizat-o după planul marelui învățat Leibnitz.

»Fiul său Antioch Cantemir este întemeietorul poeziei rusești.

Putem zice că nici Lomonosow n'a fost mai presus de Antioch Cantemir, dănsii au fost deopotrivă de mari după înăuririle lor asupra literaturii rusești.

»Mai târziu avem un alt moldovean Herescu, numit și Herascov, bărbat neuitat în istoria luminării Rusiei și scriitor cunoscut. Dănsul a fost cel dintăiu rector al universității din Moscova«.

Iată de ce »Moldovanul« zice rușilor, că dând școli începătoare pe lângă limba rusească și în cea românească n'ar face decât să se plătească o veche datorie.

Sinodul arhidiecezan.

Ședința III.

S'a ținut Miercuri.

Prezident I. P. S. Sa Domnul arhiepiscop și metropolit Ioan Mețianu, notar de ședință Iosif Morariu.

Conclusul sinodului din Arad, adus cu privire la noua lege școlară și comunicat spre votare și sinodului arhidiecezan, se predă comisiunii școlare.

Deputatul Nicolae Borzea face propunerea, ca în Făgăraș, unde sunt mulți elevi de confesiunea gr. ort. română la diferite școale de acolo, să se sistematizeze un post de catihet gr. or. dotat din fondurile arhidiecezane. Propunerea se predă comisiunii școlare.

SEGEDINUL E ORAȘ VESTIT

Acolo se pot căpăta cele mai ieftine Oroloage și bijuterii, mai ieftine de cât ori unde. Nu-i de lipsă să ne dăm bani în mâni străine. Cine vrea să se convingă depre toate acestea, să ceară un catalog mare ilustrat, ce se trimite gratuit, dela **Schöner Samu, juvaeriu în Szeged.** Acolo se capătă un orologiu de argint dela 5 floreni începând, inel de aur, cu 14 carat dela 2 fl. 50 cr. în sus, cercei de aur dela 1 fl. 50 în sus, lanț (colier) aur 4 fl. 50 cr., un orologiu de nikel dela 2 fl. 50 cr. în sus, un vecker dela 1 fl. 50 în sus. Catalog gratuit și franco.

Tot deputatul Nicolae Borzea face propunerea, ca la școalele confesionale dela sate să fie numai catiheti învățătorii, și anume în cazuri excepționale preoții harnici de a propune cu succes religia. Se predă comisiunii școlare.

Deputatul Romul Furdul face propunerea, ca cu ocazia codificării legilor bisericești, ordonată deja, să se facă și adunarea legilor civile, ori a părților din legile civile, cari privesc biserica și așezămintele ei. Se predă comisiunii bisericești.

Întrându-se în ordinea de zi, se continuă discuția asupra raportului comisiunii școlare. Raportorul Dr. Petru Șpan propune, iar sinodul ia spre știre punctele din raportul consistoriului arhidiecezan ca senat școlar referitoare la: examenele de calificare, la vizitarea școalelor, la ajutoarele date din fondul școlar, la stipendiile votate și la conferințele învățătoarești, primind și propunerile făcute din partea comisiunii.

Sedința IV.

Ținută Joi. începând dela orele 9. Prezident I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mețianu, notar de ședință Victor Păcala.

Se împart actele întrate la birou, apoi se dă cuvântul deputatului Nicolae Bogdan, care adresează prezidiului interpelare în chestia convocării sinodului protopresbiteral și a conferinței preoțești din tractul Treiscaune, oprite din partea primăriei orașului Sepși-Sânt-Georgiu, unde erau convocate, violându-se prin aceasta autonomia bisericești noastre. Întrebă deci, are cunoștință I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul despre aceasta, și dacă da, ce măsuri are de gând să ia ca astfel de cazuri să nu se mai întâmple?

I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mețianu, răspunde imediat, că lucrul s'a întâmplat din motivul, că tot pe atunci protopresbiterul convocase și adunarea despărțământului »Asociațiunii«, care adunare trebuia să fie anunțată primăriei, însă nu s'a anunțat. Greșala s'a îndreptat, pentru că protopresbiterul a dat recurs în contra opreliștei și comitatul a nimicit-o. Sinodul protopresbiteral și conferința preoțească se va putea deci ține.

Interpelantul spune, că primăria a cerut să i-se prezinte ordinea de zi și cu privire la sinod și conferința preoțească, nu numai la adunarea despărțământului »Asociațiunii.« Răspunsul îl ia de altcum la cunoștință.

Se fac mai multe propuneri. Deputatul T. V. Gheaja propune să se predice în catedrală (se dă comis. bisericești), deputatul Dim. Comșa propune, ca din ajutorul ce-l va primi consistorul dela universitatea săsească, 20.000 de coroane să se folosească pentru trebuințele seminarului (se dă comisiunii școlare) și deputatul dr. Petru Șpan propune colectarea de fotografii ale bisericilor vechi, cruci, fruntare, etc. pentru a se compune un album. Cu adunarea să se încredințeze un bărbat de specialitate. (Se dă comis. bisericești.)

Se intră în ordinea de zi. Comisiunea financiară, constituită sub prezidenția deputatului Ioan Droc, prin raportorul Arseniu Vlaicu propune, ca raportul consistorului ca senat episcopesc să se considere citit și să fie primit ca bază pentru discuția specială. Se primește. Raportul se votează apoi punct de punct și în special, cu propunerile comisiunii.

Urmează raportul comisiunii școlare, în chestia noii legi școlare. Raportorul Dim. Comșa citește proiectul de rezoluțiune al comisiunii. E următorul:

»Relativ la propunerea dlui deputat P. Cosma și reprezentăția Ven. Consistor mitropolitan în chestiunea proiectului de lege despre școalele populare și donațiunea învățătorilor confesionali și comunali, chestiune atinsă și în cuvântul prezidial, rostit la deschiderea acestei sesiuni sinodale, comisia școlară își ia voce a prezenta proiectul de rezoluțiune ce urmează:

In considerare, că dispozițiile acestui proiect

de lege obștește cunoscut și adoptat în dieta țării și casa magnaților sunt în vădită contradicție cu legile mai vechi, în special cu art. XX. din 1848, în care e statorit principiul, că statul este dator să îmbie diferitelor confesiuni mijloace bănești, atât pe seama bisericilor, cât și a școalelor ce ele susțin, fără a li-se cere în schimb restrângerea ori știrbirea drepturilor lor;

In considerare, că Statutul nostru organic, în articulat în legile sancționate, menține acest principiu și că astfel bisericești noastre i-s'a recunoscut dreptul de a reclama ajutorul statului pe seama așezămintelor sale culturale, de asemenea fără a se impune în schimb restricțiuni în drepturile sale autonome;

Considerând, că acest proiect vatămă adânc legea de naționalități, în virtutea căreia confesiunile sunt îndreptățite de a susține școale de orice categorie și de a preda învățământul în limba proprie bisericești lor, și care lege impune statului îndatorirea de a întemeia și susține școale din vistieria țării cu limba de predare a naționalității respective.

Considerând, că proiectul merge cu restricțiunile până a detrage bisericești noastre, atât de loială și pururea credincioasă patriei și tronului, aproape orice ingerință hotărâtoare în ale cărmuirii școalelor sale populare, și nelăsându-i decât mai numai sarcina de a continua cu prestare de grele jertfe bănești;

Considerând, că desamintitul proiect aduce știrbire adânc tăietoare drepturilor autonome garantate bisericești noastre prin legi sancționate de M. Sa Împăratul și Regele încoronat și că această știrbire este de natură a zguduî încrederea și respectul datorit legilor în vigoare;

In considerare, că întreagă masa credincioșilor ortodoxi, de sus până jos cuprinsă este în fața acestui proiect nefast de o mare și legiună nemulțumire manifestată în atâtea rânduri și cu tărie neînduplecată;

In considerare, că venerabilul nostru Consistor metropolitan și vrednicii noștri Arhieri, în frunte cu Excelența Sa Dl Arhiepiscop și Mitropolit, prin așternere la Înaltul Minister a reprezentățiunii menționate, și apoi prin cunoscutele vorbiri din casa magnaților au ținut să întrevină cu energie, scoțând la iveală cuvenită în fața țării tendințele și urmările acestui dezastruos proiect de lege și cerând retragerea lui în întregime;

In considerare, că atât noi, deputații sinodali, cât și sutele de mii de credincioși, pe cari îi reprezentăm aici, am considerat din capul locului și considerăm acest proiect de lege, ca fiind din seamă afară vatămător autonomiei noastre bisericești, ca fiind în contradicție cu rescripte și rezoluții maiestatiche și cu legi sancționate, cum și de natură a stânjiți merul învățământului și cu el progresul nostru intelectual și material, și că în consecință, cuvânt avem de a solicita, cu respectul cuvenit, protecția și scutul tronului regesc, al doilea factor legislativ, stăruind pentru denegarea sancțiunii preainalte a proiectului de lege școlar:

Sinodul arhidiecezan.

a) exprimă cordială și adânc simțită grațitudine Preasfințitilor Arhieri și îndeosebi Înalt P. S. Sale dlui Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu, pentru apărarea bărbătească a drepturilor și autonomiei noastre bisericești și a marilor noastre interese culturale;

b) protestează bărbătește în contra proiectului de lege școlar și a tendințelor ce urmărește;

c) roagă pe Înalt preasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit, ca împreună cu Preasfințitul Episcopii sufragani să uzeze și de ultimul remediu constituțional, recurgând în persoană, sau prin adresă, cum vor afla de bine, până la treptele tronului, și solicitând denegarea sancțiunii preainalte a proiectului de lege școlar.

Intr'o vorbire frumoasă raportorul motivează

apoi necesitatea votării în unanimitate a acestui proiect de conclus, pe care sinodul îl votează cu glas unanim și între aclamări la adresa I. P. S. Sale, a Domnului Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu.

Se naște discuție lungă, la care iau parte deputații: Virgil Onițiu, P. Cosma, N. Bogdan, Arseniu Vlaicu, Dr. Șpan, I. A. de Preda, I. Droc, T. Herman, Dim. Comșa, Dr. Vasile Preda și I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mețianu, primindu-se în urmă propunerea comisiunii, și apoi amandamentul dep. Vlaicu, ca adausul de 15 proc. să se estindă și asupra protopresbiterilor din arhidieceză, cu privire la dotațiune fundamentală de 1000 cor. primite dela cassa arhidiecezană.

Tot comis. organizatoare propune prin raportorul N. Ivan, ca în chestia profesorului de muzică vocală și instrumentală T. Popoviciu sinodul se ia la cunoștință definitivarea făcută din partea consistorului, cum și regularea salariului.

Același raportor propune și sinodul primește, ca servitorii consistoriali să fie acceptați la fondul de penzie al arhidiecezei.

Urmează raportul comisiunii școlare. Raportorul Dr. I. Stroia. În chestia reuniunilor învățătoarești, desființate, sinodul primește propunerea comisiunii, ca raportul consistorului să fie luat la cunoștință.

Cu privire la propunerea deputatului N. Borzea, de a se sistemiza un post de catihet în Făgăraș, comisiunea propune incuviințarea cererii. I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul dă lămuriri, iar P. C. Sa, vicariul dr. Ilarion Pușcariu face propunere, ca afacerea să fie dată consistorului spre rezolvare, ceace se primește.

Același raportor prezintă un frumos proiect de conclus în chestia catehizării în urma propunerii deputatului Borzea, la care deputatul dr. Nicolae Bălan face adausul, să se sistemizeze în Sibiu un post de catihet, care să fie totodată profesor de catihetică la seminar. Sinodul primește propunerea comisiunii.

Propunerea deputatului dr. Șpan, de a se reînființa reuniunile învățătoarești, se dă, în urma propunerii comisiunii școlare, consistorului spre studiere.

Mai raportează același raportor în chestia neînțelegerilor dela Brașov, apoi proxima ședință se anunță pe ziua următoare.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 18 Mai n. 1907.

— Vremea. Din mai multe părți ale țării se anunță binefăcătoarea ploaie. În Arad și azi noapte și peste zi a plouat și cerul a fost mereu înourat.

Presă și — mergerea la Tron. Bărbătească rezoluțiune, pe care a luat-o sinodul eparhial aradan cu unanimitate deja în a doua ședință a sa, a fost comentată în chip și fel din partea presei maghiare. Un ziar din capitală a scris chiar, că acest pas vatămă parlamentarismul maghiar.

Presă noastră a aprobat această hotărâre. »Lupta« are cuvinte de laudă pentru ea. Iar »Libertatea« scriind un articol prim »La Tron« în nrul său din urmă scrie următoarele:

Inceputul l-a făcut, cu totul pe placul inimilor tuturor românilor buni, sinodul din Arad, care în ședința sa dela 13 Mai n., a hotărât, cu glasul tuturor deputaților din sinod și în numele bisericești vii, că își trimite acum arhieriei la luptă mai departe, la treptele Tronului, singura instanță ce mai este, prin care are legea să treacă, nainte de a ajunge a fi lege deplină!

Dupăce face rezumatul rezoluției încheie astfel:

Inainte de dejun,
dacă beai un jumătate de pocal
de apă amară

Igmândi

al lui Schmidthauer,

stomacul neregulat îl aduce
în ordinu în decurs de 2—3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac intestine, și de sânge tot așa contra îngrășării, contra trohnei, respirării grele, gălbenare, umflarea ficatului și fierii, diabită, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne Comandă se pot face la Schmidthauer Lajos, farmacist în Komárom. Se capătă în fie-care farmacie mai bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei o o o o o o o o o o sticlei unei 30 fil., mari; 50 să nu se confunde cu alta apă amară. o o o o o o o o o o

7/20 Iunie Joi—15/28 Iunie Vineri, examene de calificare învățătoarească.

11/24 Iunie, Luni: Te-Deum.

16/29 Iunie, Sâmbătă: Examen la școala de aplicațiune.

— In Arad, strada Forray în palatul contelui Nádasdy, orologierul și juvraul Zinner Vilmos vinde tot felul de oroloage și juvaerice.

— Au sosit bijuteriile de moda cea mai răspândită. Mare asortiment de tacamuri de argint. Oroloage de buzunare de aur, argint și oțal. Un departament separat se găsește fabricațiuni de argint china de prima calitate. Gallert S. és fia, Arad, Piața Andrássy nr. 22.

— Pentru o întreagă uniformă de haine bărbătești (8 metri) pănură de lână fl. 6.50—7.50 și 8.50. Poftiți și corecți muștră. Excluziva măgăzină a fabricii de pănuri Leichner és Fleischer în Arad, Szabadság-tér 17.

— Kerpel Izsó din Arad librar cu bun renume, recomandă magazinul său abundent asortat cu cărți și stocuri de hârtie, hârtii pentru cancelarie, cele mai nouă bucăți musicale, cărți pentru oficiu, asortiment de opuriile scriitorilor. Telefon nrul 355.

— **Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume!** — Crema de față Regina, care pentru însușirea neîntrecută de frumșetate la expoziția din 1900 în Paris a fost premiată. Crema Regina, curăță fața în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. Un borcan 1 cor. 40 fil. Pudra Regina de cea mai bună dintre pudrele de pân'acum cunoscute. Se vând în culoare albă, roză și cremă. O șcutulă 1 cor. 40 fil. Săpunul crema Regina, e săpunul cel mai bun de toaletă pentru înfrumșetare a feței. O bucată 70 fil. De vândut în laboratorul chimical al lui Temesváry József, apotecar Szeged, Petőfi Sugár-ut și la Török József, apotecar, Budapest, Király-utca.

Un adevărat tezaur de casă. Cel mai bun și mai practic sfetnic de casă e albumul edat de curând și apărut în editura firmei Keleti I. Budapest, această fabrică de primul rând al metropolului nostru.

Acest op mareț care e împodobit cu circa 3000 ilustrațiuni, și cu îndrumări folositoare la întrebuițare, e provăzut cu tot felul de explicațiuni, arată toată recușitele trebuincioase la îngrijirea bolnavilor, restabilirea sănătății și a comodității, astfel, că eu acelea se pot deprinde și le pot întrebuița și laicii. Recunoștință merită editorul și pentru aceea, că în op, recușitele pentru diferite boale sunt corespunzător și sistematic grupate și clasificate. Editorul pune gratuit la dispoziția tuturor astfel de articlii necesari, dacă se adresează către dânsul. Detaluri la inserate.

Ultime informațiuni.

— Serviciul nostru telefonic. —

Budapesta, 18 Mai.

Funcționarii de stat au petiționat la cameră și la senat, ca din incidentul jubileului al 40-lea dela încoronarea regelui să li-se dublifice penzia.

Baronul Aehrenthal și Tittoni se vor întrevedea în luna August la Ischl.

Ancheta presei își va continua ședințele Mercuri.

Alegerea ministrului Koritowsky. Ministrul de finanțe austriac Koritowsky a fost ales în Galiția. Tot aici alegerile de azi au dat 11 balotage, iar în 11 cercuri vor fi alegeri noi.

Peșta Redacției.

Unui român. Deși ne bucurăm mult ne interesul ce-l porți d-ta față de poporul din Târlungeni, scriselor d-tale nu le putem face loc, căci nu voim să facem personalități. Regretăm și noi faptul că preoful și învățătorul de acolo nu se interesează ne loc de libertatea poporală din comună, și peste tot de înaintarea și luminarea poporului.

P. Ardelean, Comlăuș. Acele date vor fi publicate în curând într'un volum (protocolul desbaterilor din Sinod). Cartea cerută bucuros; trimite ori vin-o în persoană.

I. I. Seraievo. Nici o supărare. Dar este foarte ocupat. Manuscriptul trimis se va tipări în decursul verii. Salutări!

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 18 Mai 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kg.)	9.22—9.23
Secară pe Aprilie 1907	7.96—7.97
Ovăș pe 1907	6.91—6.92
Cucuruz pe Maiu 1907	5.94—5.95
Grâu pe Octomb. 1907	9.66—9.67

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907.	8.09—8.10
Secară pe Aprilie 1907	7.79—7.80
Ovăș pe Aprilie 1907	6.85—6.86
Cucuruz pe 1907	5.80—5.81
Grâu pe Octomb. 1907	9.33—9.34

FRANZ JOSEF Apa purgativ

cel mai excelent medicament la circulația definitivă a sângelui.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

Mai fac și matrașă de sămă de oțel. Corespondență în limba maghiară, engleză, franceză și germană.

La expoziția din Paris 1900 a câștigat „Grand Prix”.

Ioan Francisc Kwizda

furnisorul curței c-reg, austro-ung., reg. române și princ. bulgare
farmacist cercual în Korneuburg
(lângă Viena).

Prav de Korneuburg al lui Kwizda
pentru nutreirea vitelor

E un mijloc de hrană pentru cai, vite cor-nute și oi. In cele mai multe grajuri se folosește de 51 ani la lipsă de hămiseală, împotriva mistulrei rale, pentru îmbunătățirea la tolni și pentru urecarea cantității de lapte a vacilor. Prețul unui cutii 1.40 cor., o jumătate cutio costă 70 fil.

Veritabil e numai cel provăzut cu breveta mai sus. Preț-curente ilustrate să trimit gratuit și franco.

Deposit general: farmacia lui Iosif Török, Budapest, VI., Király-utva 12 și Andrássy-út 26 II.

Dr. Mülek Lajos

notar public regesc

și-a mutat cancelaria

în str. Salacz Gyula nr. 2.

(Casa Nikolics).

Dacă te doare capul

O șcutulă cu 24 pastile costă 1 cor. 20 fil.

nu întârzia, ci folosește îndată

Se capătă în orice apotecă și drogerie.

„pastila” Mgrian a lui Beretvás

de care în cinci minute înceată ori-ce durere nervoasă

de cap, chiar dacă ar fi cronică.

Întrece ori-ce medicament cunoscut până acum. Efectul său e admirabil și la durerile cele mai mari de cap.

Deposit principal:

Beretvás Tamás, apotecar Kispest.
Rákóczi u. Nr. 22.

:: La comanda de 3 șcutule se trimite franco ::
Se poate căpăta la farmacia Földes K. Arad.

Fabricațiune de specialitate adevărată franceză și americană în ambalagiu original.

Recomandată de medici!

Siguritate necondiționată!

Prețul în valoare de coroană duzina cu 2, 4, 6, 8, 10, 12.

Noutate de origine americană până acum neîntrecută!

„Silk Finish

Nevertear”

Tinde siguranță completă în urma întinderii și fineței extraordinare. — Prețul 10—12 cor.

Douts-americans duzina cu 6, 8, 10 cor. Preservativ feminine „Pecassarium oclusivum”, după profesorii Mensinga la ordin medical Prețul dela 3—5 cor.

Adevărate spongii franceze de siguranță preservativă. Prețul: duzina 6—12 cor.

Nou! Auto vaginal spray: cel mai sigur și mai comod preservativ feminin ca specialitate Mute mii de decorațiuni recunoșcătoare! Prețul 15 cor.

Feritivă! Nu vă lăsați a fi influențați prin marfă mai ieftină, pentru că scopului corăspund în adevăr numai preservativele originale americane!!!

Brăul „Diana” legătoare pentru period. Legătoare pentru pântecul buric, sau contra durerilor de stomac. (Serviciu feminin.)

Giorapi de gumi, contra lărgiri vinelor, precum și la picioarele copiilor. Tot felul de recuzite igienice trebuincioase la îngrijirea și comoditatea bolnavilor. Pe lângă prețuri originale de fabrică.

Cel mai nou catalog se trimite gratis în plic închis și în mod secret.

Se capătă la fabrica de legătoare medicale din

Keleti J. Budapest, IV, Koronaher-czeg-u. 17—18

Cei ce se provoacă la anunțul acesta capătă 20% rabat.

Locuitorii din Pécska și provincie se înștiințează, că'n Pécska în Uri-utcza (lângă poștă) în casa dlui Ehling Gáspár, meșter faur, în cancelaria de bancă de curând deschisă ori-cine poate căpăta pe pământuri pe 10, 20, 30, 40 sau 50 ani,

BANI

cu 4, 4½ % procente și pe rate de amortisare din capital în timpul cel mai scurt și pe lângă condițiile cele mai favorabile.

Cheltueli anticipative nu sunt.

Documente necesare:

Extras din cartea funduală, foile catastrale.

Lămuriri mai largi se pot căpăta ori când în cancelarie!

Numai articole bune

se pot căpăta la

HEGEDÜS GYULA

prăvălie de parfumuri, rechisite de barberie în Arad
ANDRÁSSY-TÉR 15.

Mare asortiment de rachete veritabile englezești pentru tenis și mingii, folbaluri, mingii de gomă, coșuri de călătorie, cosmeticiuri franțuzești și englezești.

Au sosit becurile sistemul cel mai nou!

Cea mai nouă iluminare!

Becuri sistem „Auer“ putere raselor de 100 lumini pe oră 3 fileri.

ARGINTURI DE ALPACCA.

Obiecte de ornare

din metal, porțelan și sticlă.

Modele de rame pentru icoane.

Telefon pentru oraș și comitat 451.

GEBHART TESTVÉREK, ARAD, Piața Andrassy 4

prăvălie de porțelan, sticlă, oglinzi, rame și candelabre, îndeprindere de sticlărie (Hotelul „Paanopia“).

Institut de vindecare și creștere pentru epileptici

la băile dela B A L F.

Aranjat pentru 200 bărbați și femei bolnave, pe paza ordinului ministrului de interne Nr. 56,445/1903 și din 17 Iunie 1903. Prețul de îngrijire: clasa I pe an 1600 cor., clasa II pe an 1000 cor., clasa III pe an 600 cor. Afară de aceste clase se mai pot primi bolnabi săraci, însă pe sarcina fondului regnicolar pentru îngrijirea bolnavilor. Pentru primire în forma aceasta însă fiecare bolnav are a-se însinua separat prin rugare, pe baza ord. ministr. de interne de dttó 28 Octomvre 1903 Nr. 97,221/IVa. Cu îngrijirea bolnavilor sunt concretuate maicile ordinului Franciscan din Buda. Cu prospecte și alte deslușiri servește Dr. Wosinski István, propr.-director al băilor Balf. Poșta, tren, telefon loco.

Ceasornice de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuințe private

regulează și aranjază mai favorabil

MÜLLER JÁNOS

succesorul lui Mayer Károly

dela prima aranjare cu vapor a fabricii de oroloage

BUDAPESTA,

VII., Csömöri-ut 50. (casa proprie).

Cataloge și specificații de prețuri trimite gratis și franco.

Cea mai bună

Harmonică

— din lume —

să poată căpăta cu prețurile cele mai estine în depositul de muzicării ungurești a lui

REMÉNYI MIHÁLY

Budapest, Király-utca 58. Tr.

Mare magazin de violine, cimbalme, instru-

mente de suflat din lemn și aramă, harmonii și forte-piane.

Reparări și renovări se execută de măestrilor specialiști repede și cu preț moderat.

Înzestrarea orchestrelor muzicale cu instrumente pe lângă cele mai estine prețuri de fabrică.

Dobe pentru sate și cornuri de suflat.

Pentru fiecare instrument muzical să se ceară catalog separat.

Export în mic și mare în toate părțile lumii.

Fondat la 1846.

Telefon 25-37.

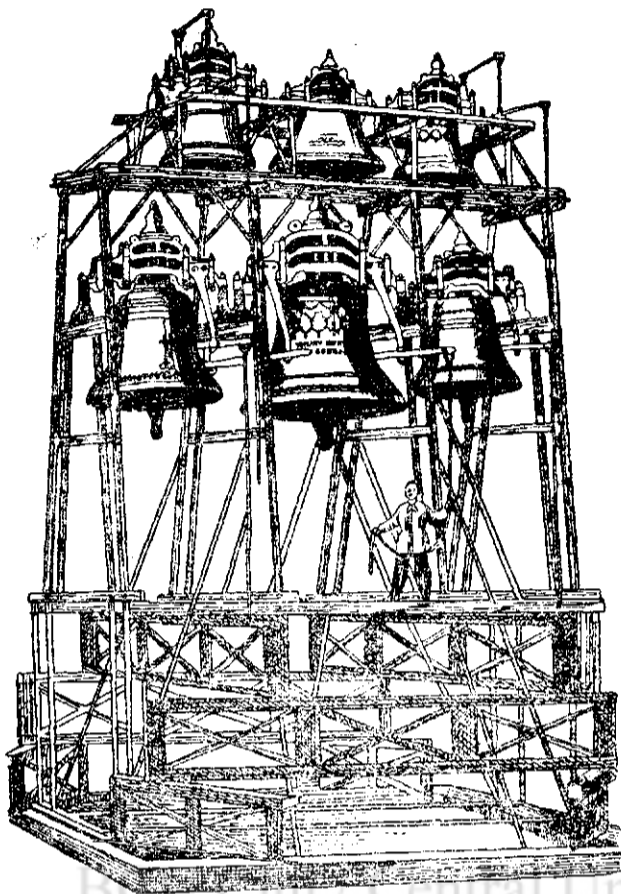
Pozdech József următor **Thury Ferenc**

Budapesta,

VI., Lehel-utca Nr. 8.

Mare fabrică
de instrumente
muzicale
de suflat,
turnătorie de clo-
pote și metale,
făurărie
și ajustărie
de clopote
cu brevet.

Catalog și preliminar de spese trimite franco.

Un talp bere de curte 8 cr.
O halbă 13 cr.

Avis!

Avis!

Cu deosebit respect aduc la cunoștința distinsului public, că
berăria orașenească de sub teatru

am luat-o în arândă

și acea voi ajusta conform tuturor recerierilor moderne. Din ziua
aceasta voi avea cea mai excelentă bere de Kőbánya a pri-
mei societăți ungurești pe acții așa numită

BERE DE CURTE

apoi vinurile de sub podgorie de cea mai bună calitate. Cuina pe
lângă prețurile cele mai ieftine totuși va corespunde cerințelor
moderne.

Cu deosebită stimă: **Kánya Géza.**

Un talp bere de curte 8 cr.
O halbă 13 cr.

Zsellér Imre

Atelier artistic pentru specialitate de ferești de biserică,
pictură pe sticlă, pentru părți de sticlă, plumbuitor de artă
și de mozaic

Budapest, VI., Aréna-ut 124.

Pân' acum s'au făcut în atelierul meu fereștile bise-
ricilor romano-catolice din Bács-Almás, a celei din
Nickine, din Grediște, Bácskula și Bodajk, a celei
greco-orientale din Ujvidék, la cari mă provoc, ca și
la parohii, cari au lucru distins din parte-mi.

În vitrinele mele se pot vede permanent noștile
de moda cea mai cu gust provăzute cu prețurile
cele mai concurabile.

Fondat la
1860

MUNZI. ARAD

Telefon de
stat Nr. 213

Am noutăți surprinzătoare de
pălării pentru sezonul de vară.

Cămașă
de modă colorată

cu piept încreștit (imitație de batist)
bucata 3 Cor. 80 fl.

Cămașă de modă colorată
pentru turiști și călători
(imitație de batist) . . . 3 Cor. 80 fl.

Cămașă de modă colorată
pentru turiști și călători
(zețir englez) bucata . . 4 Cor. 40 fl.

Primes alb-turi după
croitoria cea mai perfectă.

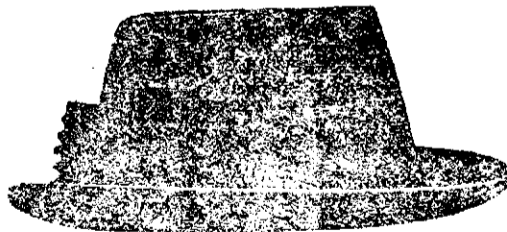
Furnisorul funcționarilor de stat.

prăvălie de pălării și modă de domni

Furnisorul corpului ofițeresc dela
regimentului ces. regesc Nr. 33.

PĂLĂRII

se capătă în formele cele mai elegante și
moderne.

Ciorapi de vară, cea
mai bună împletitură.

Prețuri de reklamă:

3 părechi în ori-ce co-
loare 1 Cor. 50 fl.

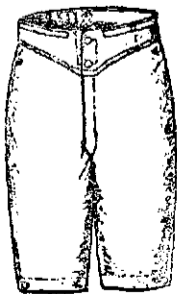
3 părechi moderni cu dungi,
în colori foarte frumoase
1 Cor. 80 fl.

3 părechi de mătăsă colortă
2 Cor. 20 fl.

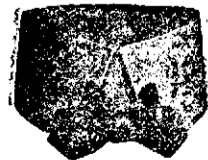
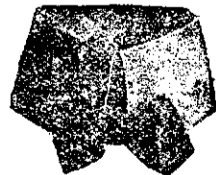
3 părechi evalitatea cea mai
bună, cu dungi 2 Cor. 80 fl.

Pentru sezonul de vară!
Imene colorate, scurte,
bucata cor. 150, 2

Cravate cele mai cu
gust, în asortimentul cel
mai bogat.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă
să amintiți unde a-ți cetit aceste anunțuri.

Cel mai frumos loc de vilegiatură în Arad!

In decursul Rusaliilor

să nu negligeze ni-
meni de a merge

în chioscul

de nou re-
novat din

parcul Baross

unde stă la dispoziția onor. public

Buffé rece și Cofetăria.

Luni seara dela orele 8 Muzica militară a regimentului 33 de infant. dă

CONCERT

sub conducerea măiestrului de capelă **Zellner Sándor.** Taxa de intrare **30** fil.

Zilnic cântă lăutarii dela orele 5. — Atât prețurile puffetului cât și ale cofetăriei sunt cele mai moderate și astfel întru toate acestea cere părtinirea

Mihályi Gyula, cofetari.

Prăvălie nouă!

Aducem la cunoștința onor. public din loc și provincie, că am deschis în Arad, strada Deák Ferencz nr. 2 (casa Sebesy)

o prăvălie de blănuri

corespunzătoare tuturor condițiilor.

In legătură cu această prăvălie

cultivăm și împăierea păsărilor
și primim ori ce pasere pentru a o umplea cu pae.

Pentru sezonul de vară primim spre păstrare tot felul de blănuri, covoare și bunzi pe lângă prețurile cele mai moderate.

Solicitând părtinirea onor. public, îl asigură de serviciu prompt

Sztruhár Testvérek

Arad, str. Deák Ferencz nr. 2 (casa Sebesy).

Se primesc spre reparare și lucruri de blănar.

Aceia doamnă

care dorește să aibă

o pălărie frumoasă cu șic

și după moda cea mai nouă

să se adreseze cu toată încrederea la

László Cs.

modistă

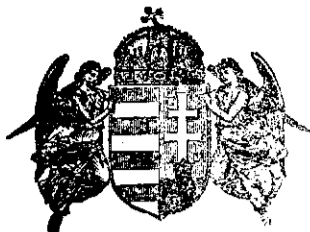
Arad, palatul Minorităților

acolo și le poate procura cu prețul cel mai redus.

Pălăriile de doliu
se aranjază la moment.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

**TURNATORIA
DE CLOPOTE**

Fabrica de
seaune de fer
pentru clo-
pote - - alui

ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate în mai multe rinduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător — pentru preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toace de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.

Cine n'a jucat încă cu succes la loteria de clasă
Cine peste tot nu și-a încercat încă norocul în ea
Cine dorește într'adevăr să ia odată câștigul cel mare
Cine dorește să fie servit prompt și real acela să se adreseze cu toată încrederea la marea colecție de noroc a lui

GAEDICKE, Budapest.

Ofere pentru tragere la I clasă în 23 și 24 Mai.

Intreg	Jumătate	Un sfert	O optime
12.—	6.—	3.—	1½ cor.

Cecuri postale pentru trimiterea banilor porto franco.

BANCA

GAEDICKE

Budapesta, IV., Kossuth Lajos-u. 11.

CONSTANTIN DOBRIN

institut de vopsire și chimie

Lugoș, strada Nedelco nr. 65.

Vopsire și curățire chimică. Tot felul de haine bărbătești, femești și de copii, proderie de mătasă, uniforme, covoare de pat și masă, tapeturi, dantele, haine de batist și pique etc.

Garnitură de mobile și tapeturi. La dorință se curățesc la casă.

Specialitate: Paltoane de piele, mănuși glacă vopsite negru. haine de doliu se vopsesc negru în 24 de ore.

Perdele se vopsesc și curățesc foarte ieftin.

Acuma a sosit

Untura de pește proaspătă
de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice
este escelentă

Spiritul Reuma

încercat de atâtea ori cu succes.

Prețul unei sticle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás
Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.

Din cauza mutării localului lui
de prăvălie

prețurile sunt foarte reduse. Cei mai fini ochelari și Zwickeri cu 1 și 2 coroane.

Bandage pentru surpătură 5 coroane, din cea mai fină peli de clase 7 coroane. La magazinul cu nuele medicale a lui

Deutsch Mihály în Arad,

Strada Deák Ferencz, în casa hotelului »Vass«.

Sa fondat la anul 1874.

H A I N E

pentru bărbați,
juni și copii

din materie de cea mai bună calitate, cele mai moderne, cel mai bun croi, paltoane și pardesii de toamnă și de iarnă în cele mai favorabile condiții -- și mai ieftine prețuri la --

Moskovitz Zsigmond

Liferantul inteliginței române

A * R * A * D,

Edificiul teatrului.

● Filiala în Piața libertății Nro. 1. ●

Toate vestimintele gata, la dorință se întocmesc conform corpului, fără alta renumerație.

În fiecare săptămână
MARFĂ NOUĂ!

Telefon Nro. 534.

Atelier technic și medical de dinți.

Am onoare a avisă pe St. public, că 'n Arad, József főherceg-ut nr. 1 am deschis

un atelier
technic și medical de dinți,
unde săvârșesc tot felul de operațiuni în branșa
aceasta cu punctualitate și prețuri moderate ..

Cu deosebită stimă

VAJDA BENŐ.

Ladányi Ferenc

AURAR ȘI JUVELIER

Temesvár (Timișoara) Belváros
strada Jenő főherceg II (casa Koch).

Asortiment bogat

în articli de aur și argint
și bijuterii

în execuția cea mai modernă, cu prețuri moderate.

Atelier special pentru lucrări nouă și reparaturi, aurituri de unelte bisericesti etc. etc.

Aur, argint și platină veche

se schimbă ori se cumpără cu prețul cel mai mare.

Se nu mai suferi nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de gheață (jégzesz).

E singura mângâiere pentru cei ce suferi de podagră ischiasi și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Panczélcséh îmi scrie următoarele:

Spiritul de gheață l'am primit cu mulțumire; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepirea gâtului și odată la durere de cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce suferi.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach,

de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul Spirit de gheață a întrecut D-Tale toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő

Josif László, paroch.

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de gheață (jégzesz)

cu întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de gheață.

A t k á r

Bander Gábor, măsar.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțumită, prin cari e laudat

spiritul de gheață. Aceste puține specimene dovedesc eselența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

H A T V A N.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe postă se numai 3 sticle mari sau 6 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

Au sosit obiecte de ocaziune!

Brunner Béla

prăvălie de modă și specialități.

Arad, în piața Szabadság nrul 20.
(Strada Forray, palatul-contelui Nádasdy.)

Recomandă magazinul său bogat de marfă, unde se pot căpăta cele mai frumoase cadouri de ocaziune.

Pălărilile cele mai moderne, cămeși, gulere, mănuși, cravate, batiste, ciorapi etc.

Mare asortiment de coloniale Franceze și Engleze.

Mare târg de ocaziune!

Prețuri ieftine! Serviciu prompt!

Comande din provincie se efectuează la monne

Fabrica de metale a lui

Dénes Béla

Oradea-mare (Nagyvárad)

Fabrica: Kossuth Lajos u. 2. — Depozitul fabricii: Nagyvárad, Démer-tér. În Budapesta Király u. 13.

Cadouri de nuntă și de ocazie se se află exclusiv numai în depozitul de fabrică din Démer-tér.

Mare atelier mechanic de reparaturi.

Varga József

Instalator electric concesionat de autorități
Szeged, Deák Ferenc-utca.

Primește liferarea și instalarea ieftină și expertă pe lângă prețuri moderate și garanția

orice lucrări din specialitatea mechanică-electrică,

a tot felul de lumini electrice, de transmisiuni, sonerii de casă, telefoane,

parafulgere cinematografe și reflectoare.

Deposit mare: de lămpi multiple cu lumină brillantă sistemul GANZ, lămpi candescente și de lustere electrice.

CE E HOPPA?

Cu fraze de sigur am ști produce efect în jurul dămelor. Dolându-se însă aceste, s'num drept: că „HOPPA” e un medicament-regulator e glez, care îngur eplinesce toate eremele, săpunurile, pudrele etc. și eu înțime ea din poveste: înf umsează, delatură pistrei, pete de mai, roșata pelii, buburețe, tot felul de murdărie din față: înmoale pielea, o întinereste, o recrează, o face fină și albă atât în față cât și pe mâni!

Asta e nimic alt-ceva e

Prețul **HOPPA** Prețul
2 cor. 50 fileri. 2 cor. 50 fileri.
Epistola e recomandătoare dela cele mai distinse dame.

Magazin principal: Kaiser Vilmos és Tsa, drogeria GYŐ, Baross-ut 1. sz.

Se capătă în apoteci și drogerii.

EGYEDULI SÖSBORSZESZ. MÉG A LEGJOBB HÁZI SZER. SZOLGAL.

A LEGJOBB SÖSBORSZESZ MINDENÜTT KAPHATÓ

FABIÁN LAJOSNÁL GYULÁN

VEDJEÖYZETT CZIMKE

FABIÁN LAJOSNÁL GYULÁN

SZANATORIUM SÖSBORSZESZ

Megrendelhető: FABIÁN LAJOSNÁL GYULÁN

„JOZSEF FÖHERCZEG SZANATORIUM EGYESÜLET” JAVARA.

Căți suferitori sunt

cari mereu caută leac de vindecare contra boalei lor și abea poate să găsească adevăratul leac. Miile de epistoale de recunoștință adevărate, că contra durerii de

muschi, rupere

și la alte dureri porvenite din răceală

unicui medicament mântuitor și de dureri atințeri este

Spiritul vin galic de sanatorium a lui Fábian

Se poate comanda la **Fábian Lajos, Gyula** (cottage Békés) in comanda de 30 fl., 1 cor. și de 2 cor. Comande prin postă peste 5 coroane, se trimite franco cu rambursă.

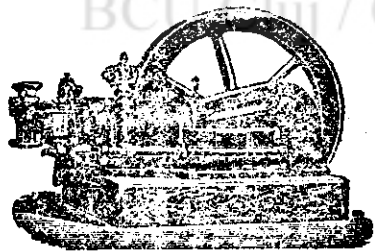
Assael Jakab Fiai

atelier de mașini, pregătitor de motoare cu gaz și benzin

ARAD, Piața Andrassy Nr. 17.

Pregătim tot felul de mașini după model sau desen, tot așa efectuăm și dregerea conștientioasă

de locomobile, mașini stabil și de trierat, motoare

Pregătim răsugite de cucuruz nouă și după modelele noastre proprii.

Atelier de dregere pentru tot felul de mașini pentru economie. — Cele trebuincioase pentru mări, precum și transmisii și roțile pregătim ieftin și prompt.

Tot astfel primim transformarea a tot felul de motoare de gaz, petroleu și benzin.

„GROOM”

Motoarele noastre cu benzin și locomobilele noastre trierătoare produc minuni.

Numai noi dăm garanță de 3 ani.

Dacă vii la Budapesta să privești stabilimentul nostru de mori cu lumină electrică. Motoare sugătoare, solviri în rate. Prețuri curente trimite gratuit:

Zámborszky és Társai

fabrică brevetată cu motor automat pentru tăiat de lemne h. t.

BUDAPEST, V. Vicszinház-utca Nro. 3.

Prețuri moderate!

HOTELUL CEL MAI SPLENDID ARANJAT, RESTAURANT și CAFENEA. — In centrul orașului.

Központi Szálloda — Hotel Central

Telefon 391. ARAD Telefon 391.

LOCUL DE STAT A TRANVAIULUI.

Iluminare electrică, telefon, băi, cafenea, grădina, mâncări franceze și ungurești.

Comande pentru prânzuri sau cercuri familiare, sau pentru nunți se fac in modul cel mai prompt; afară de aceia saletari acomodate pentru diferite soci tăți sunt la dispoziție in toată vremea.

SALĂ DE BAL.

Cele mai escelente vinuri de podgorie, Rajna și Bordeaux. — Tot felul de sampanie din țară și străinătate.

Sprrijinal on. public il cere cu toată stima

Nagy Lajos, hotelier.

Serviciu escelent!

Prima Lugojană fabrică de cement și betonizare, întreprindere pentru edificări.

Fabrică in drumul Buziașului in fața casei de vamă.

KNOTT JOZSEF

Cancelaria de zidire: Telefon-nr. 119.

In fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei mai buni de lucru din capitală și mă rog, că precum până aci, așa și de aci înainte să fii cercetat cu toată încrederea.

Primesc toate lucrurile aparținătoare acestei branse și susțin o magazină bogată de cement pentru țevii, sirme, trepte de piatră, vâlae, petrii la hotare, sămănătoare, fundamente la cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai departe edificare și betonizare de poduri mari și mai mici, conduceri de ape, vaduri, podimentare de teras, provederea pe din jos a păreilor cu table de mozaic, precum și cu table de cement in diferite colori.

Vinderea în mare și mic a cementului de Portland și România.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc și oferesc garanție.

La dorință servesc bucuros cu planuri și pleniminare de spese.

Telefon-nr. 469.

Telegr.-adr.: „Grüner-Varga“

Grüner és Varga Szeged

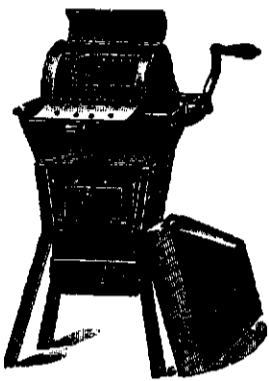
Cheque-cont la Posta Ungară 16,308, la cea Austriacă 99,403. — Giro-cont la Banca Anstro-Ung.

Manufactura de cânepă, in și justă.

Tot felul de ștreanguri de cânepă, - ștreanguri de sârmă, - Gurtuni, - vadră din cânepă, - ață de țesut (sfoară), - cânepă și călți, - Dresni-saci, poneve, pânză jută pentru pachetare. Articoli pentru economii: ștreanguri pentru căruțe, mreajă de acoperit caii, hamace (pat).

SPECIALITATE: Mrege, leagăn pentru copii, legături pentru snopi.

Catalog de preț ri se trimite la dorință.

Mașina de spălat cu

aburi (Teligöz)

sistem JOHN.

Cea mai perfectă mașină de spălat a actualității!

În raport cu spălatul cu mâna, se economisește 75% din timp, lucru, săpun, sodă apă și combustibil.

Aparat de spălat, fier, aburit și desinfectant totodată. Ocupă loc mic.

Garanție: se transportă pentru încercare fără nici un obligament.

Rufe se cruță.

Deposit stabil:

Pöhm János

ferărie.

ARAD, Szabadság-tér.

Catalog de prețuri se trimite la dorință.

Pregătirea, repararea și aurirea obiectelor bisericesti.

Telefon 135.
GELLER I.
giuvaergiu
Arad, Andrássy-tér nr. 14.
(Palatul Hermann.)

Mare deposit de ciasornice fine de buzunar de aur și argint,

mare asortiment în juvaericele,

mai departe tacămuri de masă din argint veritabil

și obiecte de lucș

Norocul lui Török este vecinic.

Este neîntrecut norocul de care este favorizată casa noastră de bancă.

În scurt timp am plătit onorațiilor noastre mușterii mai **30.000,000 cor. câștig;** între acestea cele două mai mari câștiguri, și adică:

de douăori câștigul principal de **600,000 cor.,**

cel mai mare câștig de coroane **400,000,** apoi 6 à **100,000,** 3 à **90,000,** 3 à **80,000,** 3 à **70,000,** 4 à **60,000,** mai multe à **50,000,** 40,000, 30,000, 25,000, 20,000, 15,000 și afară de acestea nenumărate 10,000, 5,000, 3,000, 2,000, 1,000, 500 și alte câștiguri.

Vă recomandăm deci ca la cele mai apropiate trageri de losuri să luați parte și să comandați la noi losuri de noroc.

La noua tragere puse pe

125,000 losuri **62,000** câștiguri, și se va sorți cu totul oribila sumă de **16.457,000** coroane.

Cel mai mare câștig este la caz **1.000,000** cor.,

apoi 1 renumerație **600,000** coroane, 1 câștig **400,000,** 1 à **200,000,** 2 à **100,000,** 2 à **90,000,** 2 à **80,000,** 2 à **70,000,** 2 à **60,000,** 1 à **50,000,** 3 à **40,000,** 3 à **30,000,** 6 à **25,000,** 9 à **20,000,** 13 à **15,000,** 44 à **10,000** coroane și încă multe câștiguri.

Care **zi** din **săptămână** este pentru Dta de **însămănătate?** Comandați la noi un astfel număr de los, care este însemnat lângă ziua în care a-ți avut parte de vre-o întâmplare mai extraordinară.

Duminică 12314	Luni 53093	Marti 123027	Mercuri 123028
Joi 12411	Vineri 55348	Sambătă 60015	

Prețurile losurilor de clasa I-ă sunt:

$\frac{1}{8}$ losuri orig. fl. — 75, sau cor. 1'50; || $\frac{1}{4}$ los original fl. 1'50, sau cor. 3'—; $\frac{1}{2}$ " " " 3'—, " " 6'—; || $\frac{1}{3}$ " " " 6'—, " " 12'—.

Losurile le espediem cu rambursă ori dacă se plătesc înainte. Plan oficios gratuit. Comande pentru losuri originale cerem imediat, dar mai târziu până în

23 Maiu a. e.

Rugăm comande cu toată încrederea, deoarece losurile noastre de noroc sunt foarte căutate și se trec iute.

CASA DE BANCĂ A LUI

TÖRÖK A. és Tsa

Telegram-adresă: „Török, Budapest“.

BUDAPEST.

Telegram-adresă: „Török, Budapest“.

Cea mai mare păvălie de losuri din țaa.

Filialele noastre de vânzare:

Centru: Szervita-tér 3a, I. filială: Váci-körut 4a. în palatul propriu.

II. filială: Teréz-körut 46a. III. filială: Muzeum-körut 11a.

Antonie Karátsonyi

ARAD, Strada Hunyadi (colt).

Recomandă
băcănă sa bine asortată

cu tot felul de mărfuri și anume:

● droguerie, specerie și coloniale. ●

Prețurile cele mai moderate.

Sprrijiniți pe comersantul român!

Telefon 441.

Telefon 441.

La „Cănele negru”.

Legătoare de ciorapi ARAD

Andrássy-tér nr. 20.
(Palatul Fischer Eliz).

Stă la dispoziția p. t. publicului.

**Dacă vrei să cumperi
ghete bune și țititoare**

pe lângă prețuri ieftine
să te adresezi la pantofarul

Czernóczy Mihály

ARAD, str Kossuth nr. 67

care are mare asortiment de ghetă pregătite de el însuși.

Comandă după măsură se face prompt și ieftin.

Veritabila alifie de plante pentru rane!

Cea mai bună pentru orice rană cât de vechi, umflături, reumă și alte atacuri. Prin efectul alinător ce-l are întrece orice altă preparație.

Prin încercarea de mai mulți ani este recunoscută de esiciență și mulți oameni sunt recunoscători acestei alifie de plante, recăpătându-și sănătatea.

În ori și care casă este indispensabilă ca doctorie de casă.

Singura provăzută cu marca »Mântuitorul«, este veritabilă.

Se poate căpăta în farmacia la »Mântuitorul«, a lui

Lukács Ferencz

in MAKÓ.

Prețul unui borcan 1 cor. 50 fil. La comanda de 3 borcane, câte 1 borcan costă 1 Cor, 35 fil.

Vânzare de VIN

în mare și mic,
producțiune proprie,

din podgoria Șiriei.

Vin nou alb, litera	— cor.	52 fil.
Vin vechiu alb	— ”	64 ”
Rizling alb	— ”	80 ”
Schiller (roșu)	— ”	56 ”
Vin roșu vechiu	1 ”	— ”
Rachiu de drojdie, fabricat propriu, rafinat și rachiu de prune	1 ”	60 ”
Pelin sârbese, veritabil	1 ”	20 ”

Se poate căpăta la

Quirini Sándor,

Arad, Aulich Lajos-utea 7 e.

Cimbalmă

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloage mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta »ȘCOALA« de cimbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea Ia 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit

VARGA PÁL

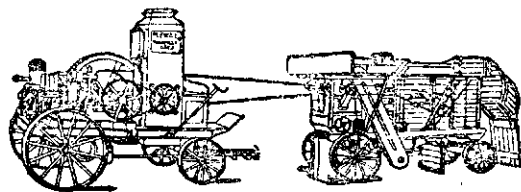
fabricant de cimbalmă și de muzice

MAKÓ (casa proprie).

Numai adevăratele

motoare și locomobile, PLEWA'

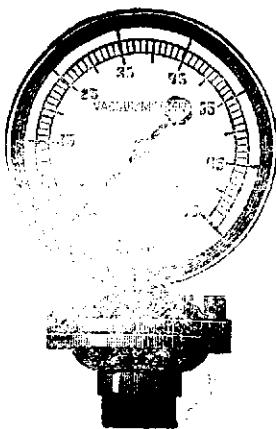
au cea mai ieftină și mai sigură putere de muncă pentru scopuri economice și de moară. Durata ei e calculată cât viața unui om. Consumțiunea pe oră 2—3 fileri oleu necultivat, benzin sau gaz.

Catalog și preliminară gratuit. — Condițiuni, solvire foarte avantajoase.

Adresa: **Dénes B. motorspecialista**
Budapest, V., Lipót-körut nr. 15.

Vă rog să fiți cu băgare de samă la adresă și s'o păstrați.

Perlfaszter Sándor

mechanic de cumpene și măsură atmosferice
BUDAPEST, VII., Barcsay-u. 6.

Gătește măsură atmosferice în deosebite chipuri și construcții pentru apărarea de aburi de apă, măsurătoare pneumatice (pneumometre), hidro-și pirometre. Măsură elastice, nivelatoare, termometre

Primesc reparaturi cu garanția de un an. Comandele din provincie le efectuează punctual și prompt. Ceasornicele de controlă le repară cu garanția de 3 ani.

prețuri curente gratis și franco.

Toată imitarea și reproducerea va fi pedepsită.

Unicel veritabil e Balzamal Thierry

provăzut cu marea »Călugărița verde« sub scutul legii. Cel mai vestit și reîntrecut medicament contra perturbațiilor de masticare, zgărciri de stomac, colică, cathar, dureri de pept, influență etc., e foarte bună la începutul tuberculozei. Se căpăta în 12 sticle mici, sau în 6 duble, ori în una mare deosebită provăzută cu încheietoarea patentată. Prețul 5 cor. cu porto.

Unsoare Centifolia Thierry recunoscută ca »non plus ultra«

contra rănilor vechi, aprinderi, vătămări, răni, precum și tot felul de umflături. 2 borcane cu 3 cor. 60 fil. cu porto.

Banii se trimit înainte ori se ridică prin rambursă.

Apotheca Thierry în Pregreda

lângă izvorul mineral de apă aeră Rohits Sauerbrunn. Depozite în următoarele apotece: în Arad la FÖLDES KELEMEN și la HAJOS ARPAD.

Se află în deposit și la L. Vértés, Lugos.

Atenție! Face atenții mai ales pe revanzători să fie atenți la cumpărare și comandă la balzamal meu brevetat prin lege. În senzul §§-lor 23 și 25 se espun toți cei ce nu cumpără balzamal pregătit în apoteca mea, ea altul fals și care nu este provăzut cu brevela »Călugărița verde«, dar mai ales revanzătorii se pedepsesc cu o pedeapsă de 4000 coroane sau cu închisoarea corăzpunătoare de un an. Tot așa stă lucrul cu celelalte amestecături fără orice preț srigate în piețe, cari însă nu sunt bune numai pentru a stoarce și înșela publicul.

Unsoare de porc
garantată, curată

Slănină de mâncat
albă pârjolită

Slănină cu ardei

Slănină afumată

Untură

Piparcă

Ceapă

Fasole.

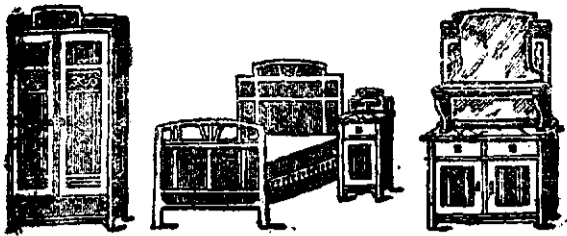
În prețul cel mai moderat

la

Eduard Holzer

Temesvár.

Telefon Nr. 237.

Fabrică de mobile.

Cel mai ieftin izvor de a procura mobile
e în **TIMIȘIORA.**

Mare magazin cu tot felul de **mobile**
pentru **mirese, dormitoare,**
saloane, cafenele, hote-
luri etc., dela cele mai simple până
la cele mai elegante.

Primesc tot felul de aranjamente pentru
bijouri de cancelarii și bolte, pregătirea
meselor de biliard după deseme date sau
planuite și desemnate de mine; nu altcum
și tot felul de lucruri și mobile pentru edi-
ficii cari aparțin branșei măsuritului.

Onoratul public poate fi sigur de lucruri
solide și serviciu prompt.

Mobile se dau și pe lângă preț pi-
tibil în rate lunare.

În așteptarea comenzilor, rămân
cu deosebită simă:

FORMAYER ALBERT

fabricant de mobile în

Temesvár

Oravicza

Gyárvaros, 3 király-u. 6.

Fő-utca.

Cine suferă de stomac

cine merge la băi,

în general cu-i e dragă sănătatea
și viața, să nu neglijeze a-și co-
manda imediat **brăul meu apăra-**
tor de stomac, patentat, care face
să înceteze ori ce boale vechi de
stomac, sgârșituri, dureri, arsuri etc.
și poate mânca ori ce, scrisorile de

recunoștință dovedesc că fără aceasta nu e vin-
decare, e de neprețuit să se poarte vara noaptea
și după baie, nu provoacă numai asudare, ac-
opera părțile gingașe ale organismului, și impe-
decă răceala stomacului, tocmai de aceea cine
din sgârșenie nu și-l procură, își pune viața în
joc. — Nr. I pentru bărbați sau femei, care nu-
măr se potrivește la cei mai mulți, costă **3 cor.**
Nr. II pentru statură mari de tot costă **4 cor.**

Contrafacerea e interzisă:

Adresa: **Takáts Dániel, Nagyvárad,** Sorompó-
utca nr. 2.

Cel mai mare gatonar de mobile și podoabe femeiești din
țară.

Özv. Barcza Györgyné

prăvălie de tapeturi pentru mobile și căruțe

SZEGED.

Fabrică de fireturi de mobile, galoane,

crepuri, crețuri, fireturi
de perdele și draperii,
ciucuri, tivituri de co-
voare, nasturi de pla-
pomă, rose, rețele de
pat, galoane și ciucuri
pentru care funebre.

Industria națională!

Să sprijinim industria
națională!

Serviciu repede, prompt și ieftin!

Lucza József

cureștoare de rochi chemica și gouvrat

SEGHEDIN, strada Laudon nr. 9.

Rochi pentru dame, haine bărbătești și
de copii, îmbrăcămînți preoțești, uniforme
militare.

OBIECTE PENTRU CASĂ

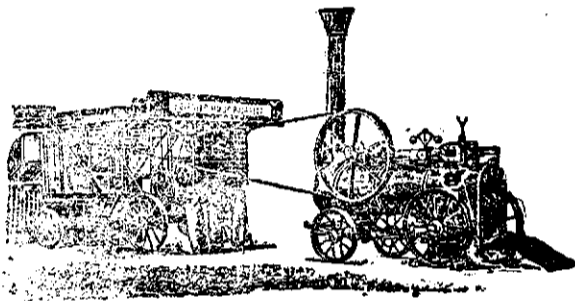
perdele, fețe de masă, cuverturi, broderii,
stofe de mobile, mănuși, umbrele și tot
felul de obiecte din fahul acesta. Rochiile se
curăță întregi nedescusute, fără să-și piardă
culoarea, lustrul și fasonul.

Curățitul unei haine bărbătești 1 fl. 20 cr.

Micile reparaturi și călcatul hainelor dela
curățit, este gratuit.

Catifea și plūs, se primește pentru aburat.
Gouvratul se execută în felul cel mai
frumos și uimitor de ieftin. Curățitul che-
mic al perdelelor de dantelă, se execută cu
multă îngrijire.

Comandele din provincie, se execută
punctual și repede.

Provisiuni de mașini cu vapor LOCOMOBILE

făcător de jirezi de paie

în formă întrebuițată și cu dregere

se pot căpăta pe lângă condiții de plătere
foarte favorabilă la firma

SEIFRIED HUGÓ

BUDAPEST, V., str. Katona József 17.

FABRICĂ DE TRĂSURI alui

Vadász és Grósz

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

aranjată pentru putere electrică.

Își recomandă trăsurile de fabricate de
rangul prim, care se află permanent
în deposit.

La expoziția din Oradea-mare au fost premiate.

Telefon pentru întreaga provincă nr. 445.

La dorință se trimite preț-curent gratuit
și franco.

Deschiderea berăriei „Crucea Mică“

Aduc la cunoștința onor. public, că în
hotelul »Crucea-Albă« în partea dinspre
str. Deák Ferenc, am deschis un nou local
de berărie, cu intrare imediată din stradă.
Unde vind

berăria de Curte

a »Primei berării maghiare pe acții din Kő-
bánya«, paharul cu 16 fl., halba cu 24 fl.,
todauna proaspătă.

Pentru a se transporta la case, am intro-
dus halbe familiare de 2, 4 și 6 litre, cari
se trimit acasă la comandă fără o tacsă
specială.

Pentru ceace solicit părtinirea on. public.

Cu stimă: **Braun Gusztáv,**
hotelier.

BASĂ SIGURĂ

AROMĂ RECUNOȘTINȚA
PROASPĂTĂ RECREATOARE ESPERTILOR

SISTEM BOUQUET MĂRGELE
FRANCS MINUNAT ESCLENT
TRADIȚIONAL MĂRUNTE

MANIPULARE ÎNGRIJIRE VINURI ALESE Vii
DE DE CONSTIEN- CU GRIJE PROPRII
SPECIALITATE ȚIOASĂ MARE DE MODEL

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoștința On.
domni preoți și comuni bisericești că în ate-
lierul meu

fac haine bisericești

haine pentru preoți,
odăjdii, steaguri, prapori, haine pen-
tru diaconi și îmbrăcăminte albe pen-
tru băeți etc., cu prețurile cele mai ieftine
și prompt.

Așteptând sprijinul D-V. sunt
cu stimă

Stefan Radonits

KIKINDA,

strada Sârbească No. 2455, în apropi-
erea poștei mare.

LIPCSEI KÁROLY

LĂCĂTUȘ DE EDIFICII ȘI MOBILE

Pregătitor de griloaje de sîrmă, paturi și mobile de fier
Budapest, VII., str. Alsó Erdősor 1.

Pregătește tot felul de plăci de oțal nesurăietoare, vase de vapor, apoi mobile de fier, dricale de sîrmă, grilaj opinos de oțal, sîrmă, ciururi, precum tot felul de lucruri ce cad în această branșă, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețurile dricurilor de sîrmă: { cu ramă de fier bucata 11 cor.
" " " lemn " 7 "

PRĂVĂLIE DE FLORI

a lui SCHVEFFER EDE
ARAD, palatul Minoritilor.

TELEFON 337.

TELEFON 337.

Esecuție:

buchete și cununi după gust

pe lângă prețuri avantajoase.

Comande din provincie execut punctual.

== Serviciu prompt. ==

Telefon 551.

Recunoscut ca cel mai bun.

Telefon 551.

Imprumut de BANI

pe casă și pământ până la cele mai înalte prețuri solvibile și în rate mijlocește pe

10, 15, 25, 35, 41, 50 de ani

KLEIN JÓZSEF Arad, str. Radnai 10.

Reprezentantul casei de păstrare din Sibiu,

unde sunt de vândut pe lângă prețuri moderate și favorabile de solvit următoarele case private și de închiriat: anume Lóvész-u. 3a. cu etagiu. Lipót-u. 12a. Lipót-u. 13. Lehel-u. 19, căși parter, și în Micălaca nouă lângă motor casa nrul 440, care ca edificiu nou cu 3—4, eventual 5 chilli, cuină, cămară și scaldă se vinde în rate pentru 6500 cor.

Fabrici de mașinării și plăci pentru
ciur edificare de mori a lui

GRAEPEL HUGÓ

Budapest, V., Váci-ut 40—46.

Recomandă *locomobilele sale originale cu vapor Marshall*, cele mai noi fabricate proprii: ca mașini de trierat și mașini combinate pentru trieratul bucatelor și a trifoiului; singuratică mașinării de moară, asortiment complet pentru aranjarea morilor și triere economice.

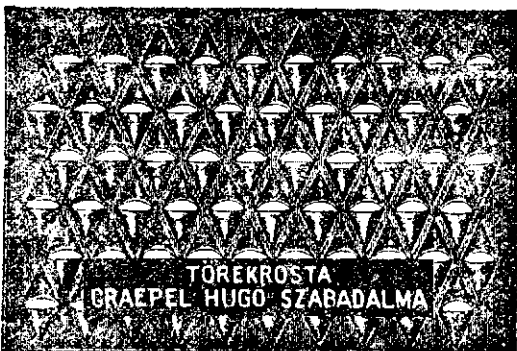
Ciur de ales
sămânță cu
brevetă a lui
Graepel

care s'a probat
cu cel mai
mare succes,

și din care
s'a spedit până acum circa **8000** bucăți.

Acest ciur îl trimite pe 14 zile de probă la ori care mașină de trierat, și-l primesc îndărăt, dacă nu va fi mai bun de cât ori-care altfel de ciur.

Catalog economic, descrierea ciurului, modele, precum și broșura cu mulțime de epistoale de mulțumiri și recunoștințe, se trimite gratis și franco.

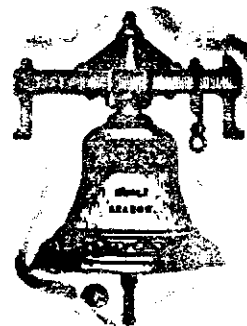
Frideric Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal,
arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare
medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unui și acelulași clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% al greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer, ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin, a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimite gratis.

RESTAURANTUL LÁNG TESTVÉREK

Avem onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de noi și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară muzica cea mai bună dillectează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Láng Testvérek
restaurantieri.

MÁRTONFY VICTOR

* tinicher de zidiri de artă și instalator de apaducte. *

Se recomandă onor. public pentru executarea ori-cărei lucrări atingătoare de această branșă.

Prețuri moderate

Execuție promptă.

Distins cu premiul la expoziția millenară.

STIPENDIU DE PARIS.

Cu stimă: **Mártonfy Victor,**

ARAD, — Localul: *Piața Boroș Béni Nr. 2.*

Locuința; *Strada Sárossy Nr. 2.* (Casa dlui Purcariu).

INTELEGIAT
LA 1888

Dipl. de onorară
Lovrin 1902 —
Medalia de aur
Timișoara 1891.

Telefon pentru comitat și oraș nr. 498.

Szubotha

Sándor

pregătitor de odăjdii și adju-turi bisericești

croitorul teolog. episcopesci din Cenad, Hfcorantul Excel. Sale episcop Dessowfy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în teologie.

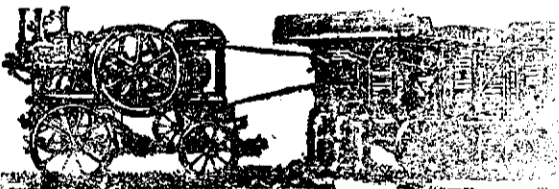
Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a teotimei cât și a acelor, cari voesc se cumpere pentru biserici capela, sau societății de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci
statue sau altfel de ajustări bisericești

tot astfel marele său asortiment pentru materiale necesare la formarea ajustărilor bisericești.

Pentru liferările mele iau răspunderea. — Servesc bueros cu catalog bogat ilustrat.

Cele mai bune provisiuni de mașini de freierat din lume.
Deplină responsabilitate pentru excelența trierare.

Se pot folosi între case acoperite cu paie și fără permisiunea autorităților.

Distins cu 12 de premii

Recomandă pe lângă deplină responsabilitate și pe lângă prețurile cele mai avantajoase în rate anuale de 3—5 cele mai simple și cele mai perfecte

provisiuni de călcat cu motor

din motor, precum cele mai perfecte

fecte motoare cu benzin-petrolin sau oleu de minerale.

Kállay motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43.

Numai în aceasta colonie se pot găsi renumitele motoare cu benzin, petrolin și oleu de minerale,

provăzute cu instrumente de stropire, ce se pot vedea, foarte acomodate pentru scopuri economice și industriale. Tot așa și provisiuni de treerat cu locomobile de benzin și cu electricitate.

Mare capacitate de muncă. — Prețuri ieftine. — Cele mai puține spese pe zi. Cine voește se cumpere motoare ieftine de construcție admirabile să se îndrepteze cu încredere către aceasta firmă de specialitate.

Ga să pntem răspândi cât mai mult motoarele noastre primim în schimb mașini de vapor folosite.

Fiți băgători de samă la adesa exactă

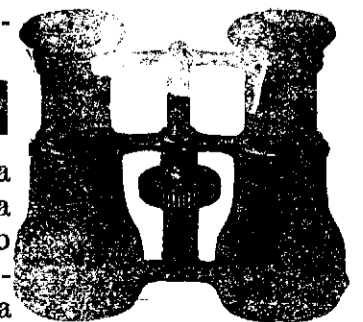
KÁLLAY motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43
— Cataloage gratuit și franco. —

Vederea cea mai puternică

se poate avea numai cu ajutorul

sticlei de cristal

ciselată foarte fin și probată ca perfectă, care se poate cumpăra în cadre deosebite și după o cercetare conștientioasă cu prețurile cele mai ieftine la firma

HAHN TESTVEREK

Telefon 149. în LUGOJ Telefon 149.
Comandele cu posta se efectuesc precis și prompt.

Unelte de fotografiat, gramofone etc. etc. se vind cu prețurile originale de fabrică.

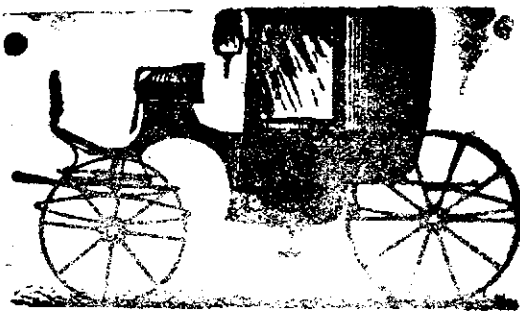
Cata loge de gramofon gratis și franco.

Anunț!

Atențiune!

Nádassy és Mészáros

Meșteri de trăsuri • ARAD • Boros Béni-tér nr. 2.

Avem onoare a avisă pe stim. interesați, că în Arad, piața Boros Béni nr. 2
am deschis un atelier de trăsuri aranjate,

unde facem trăsuri cu prețuri moderate, corespunzătoare și pentru condițiile cele mai înalte și moderne, pe lângă acestea preparăm și partea de sus a automobilelor, și pe cele în folosire, le schimbăm după dorință, precum primim și reparaturi, pentru lucru punctual și speșele garantează cunoștințele noastre speciale câștigate în străinătate. — Solicită binevoitoarea protecție

Nádassy és Mészáros fabricanți de trăsuri
 Arad, Boros Béni-tér 2.

Anunț.

Se va deschide

la 1-a Mai pe piața Libertății nr. 22

(lângă FRAȚII LENGVEL)

PRAVĂLIA DE COLONIALE ȘI DELICATESE

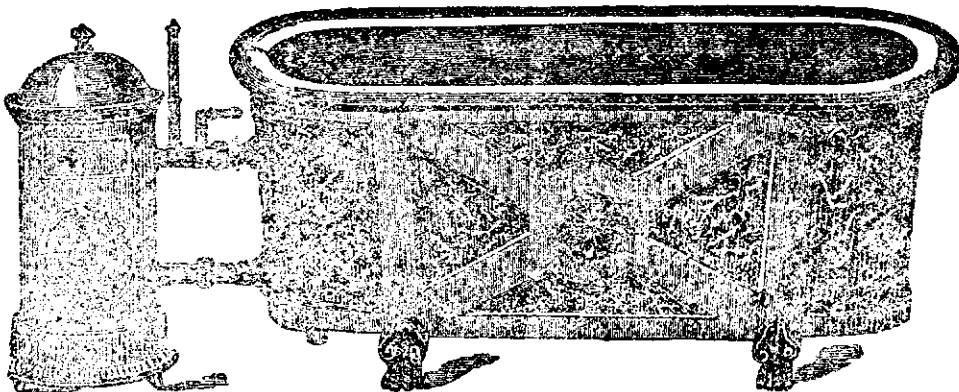
a lui

Rácz József.

Un băiat cu purtare morală se primește ca ucenic.

Vană de scăldat cu încălzitoare cu cuptor ce încălzește jur-
 împrejur dela 50 cor. în sus

asortiment mare în tot felul pe vane, precum: vane atârșate, vana de șezut, vane pentru copii, etc. Primește instalare de apeducte, de closete engleze și de pompe.

LEFKOVITS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51 Tr
 Preț-curent gratuit și franco.

AVIZ.

Am onoare a aduce la cunoștința on. publicul
 damelor, că

în strada Eötvös nr. 17

etagiul I

am deschis

un atelier

de mode pentru dame,

fason englezesc și franțuzesc

aici primesc tot felul de lucruri din specia aceasta și le execut ori cât de garnisite în timpul cel mai scurt, tot asemenea primirea și comanda din provincie.

Notând că prețurile mele sunt cât se poate de moderate, solicitând încrederea stim. publice.

Român cu distinsă stimă:

Székely Henrik.

Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos mechanist

Piața Szabadság nr. 7. ARAD Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de
 mașini de cusut SINGER și MINERVA.

Unicul magazin de
 renumite mașini de cusut

● PFAFF. ●

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

● MARE OFICINĂ DE DREGERE. ●

PFAFF

SPRE DEOSEBITĂ ATENȚIUNE!

Numerele mici ale loteriei privilegiate ungare în clase dela Nr. 1 până la Nr. 300, ce sunt atât de mult căutate, se găsesc escluziv numai la noi.

Deasemeni și numerele anilor de naștere dela 1801 până la nr. 1900.

Având în vedere marile cereri ale acestor numere, rugăm a ni-se adresa **DD** comande cât de curând. **DD**

S. Bogdány birou principal de lot. Soc. Anonimă
Budapeta, Károly-körut 20.
Telefon 88-16.

Pretul losurilor la clasa I-a:

$\frac{1}{3}$ los cor. 1 50	$\frac{1}{2}$ los cor. 6.—
$\frac{1}{8}$ „ „ 3.—	$\frac{1}{1}$ „ „ 12.—

Comenzile pentru străinătate le efectuăm contra ramburs sau trimitere anticipativă a contului.

Hopp Károly

cancelarie tehnică

ARAD, STR. SZÉCHENYI Nr. 5.

Planuri și execuții: Pentru provedere cu apă și iluminare precum și pentru colonii de motoare etc.

REPREZENTANȚA

fabricelor de specialitate de prima calitate.

Nu-ți asudă mai mult picioarele

dacă întrebuințezi

„Sudin”

cel mai potrivit medicament al timpului modern contra asudării mânilor și a picioarelor. După întrebuințarea unei sticle, deplin succes.

Pretul 1 cor. cu pene cu tot.

Pregătitorul :

Farmacistul **Nagy Kálmán Nyiregyháza**

— Expediție promptă prin poștă. —

Dacă vrei întrebuința distrugător de bătători numit

„Togo”

fără nici o durere te vei scăpa de bătători.

Pretul unei cutii 1 cor.

Acesta e pregătit — și adus în circulație după metoda profesorului japonez Dr. Takacu — de către

Lösch József

fabrică de mașini de agronomie

== BÁCS-TOPOLYA ==

Recomandă

mașina de sămănat **HUNNIA** cu două rânduri.

Fabricație ungurească!

— Pofțiți și cereți inviațiuni asupra prețurilor. —

Veritabilul **ARDEIU** dulce a lui **BOKOR**

== e cel mai bun în lume ==

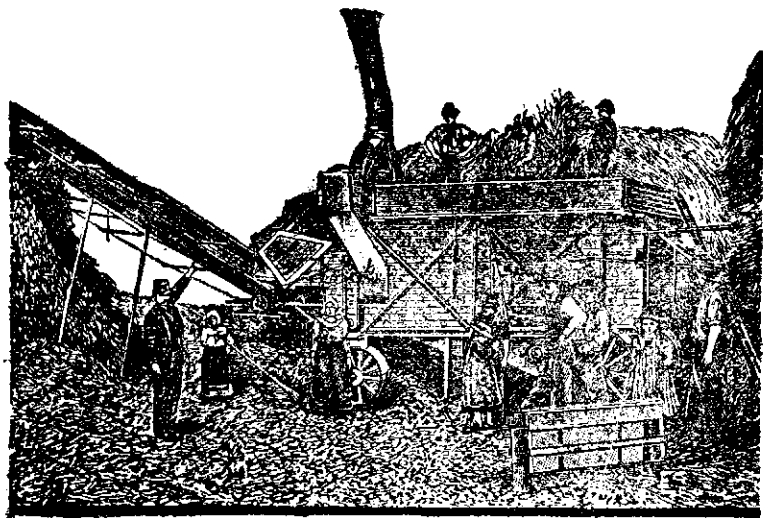
precum

tot felul de calități spre scopuri industriale și comerciale lif-rează

Bokor János, Szeged

proprietar de moară de ardeiu.

Export în întreaga lume.

Hartmann Jakab

fabrică de mașini de economie

== UJVERBÁSZ. ==

Recomandă renumitele sale instrumente noi

de absorbarea pravului

de mașini de treierat.

== Pofțiți și cereți ofert de preți. ==

Concesiune ungurească.

A n u n ț .

In cancelaria subscribului numai decât
află aplicare

Un candidat de avocat

pe lângă condiții favorabile.

Pui (Puj) la 15 Mai st. n. 1907.

Dr. Toma Jenciu,
advocat.

**Vindecarea deplină
a boalelor secrete!**

Să nu pregete nime într'o chestiune atât de gîngașă să se prezente odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori cât adânc de ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poți cu siguranță afla și calea pe care ajungi la vindecarea răului, ceea ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împede ocupațiunile. Dacă cineva su poate veni în persoană, atunci să-și descrie boala cu neamărutul și după ce va fi examinată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns După încheierea curei, au la esce scrisorile se ard rere espresă se retrimit.

Un astfel de lecutor și curător e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale, unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda sa proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate boalele de beșică, de țevă, de testicule, de șira spinării, de nervi, urmările onanței și ale sifilisului, poala albă, boale de sînge, de piele și toate boalele ce se țin de organele secrete femești. Pentru femei e sala de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși dr. Palócz (dela 1 ore în. a până la amiază).

Adresa: Dr. Palócz medic de spital, specialis
Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272

Sanatoriul și hidroterapia

alui

Dr. RÁCZ ÖDÖN

NAGYVÁRAD, Szilágyi Dezső-utca nr. 7.

Telefon 639.

**Deschii îndecursul anul întreg pentru
bolnavi interni și externi.**

Băi electrice. Hidroterapie, tratament electric, băi de carbogen, de ectină și minerale. Tratament cu aer cald, dulapuri de aburi, cură de nomol de Pöstyéni. Băi de nomol de Franzesbad, cu nomol original. Impachetări cu nomol. Inhalajuni. Masage cu vibrații. Cură de slăbire și îngrășare.

Se recomandă:

la nervozitate, istovire de ori ce fel, afecțiuni de stomac, intestine, inimă, plămâni și organele respirării, la reumă articulară și musculară.

Resultate escelente.

Supraveghiere permanentă medicală; prețuri ieftine, Pensiuine (locuință și alimentare) pe zi 3—5—7 cor.

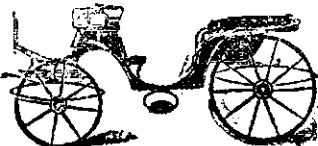
Cu plăcere ofere prospecte și lămuriri

Dr. RÁCZ ÖDÖN
proprietarul și conducătorul institutului.

Ifj. Hodács János

Fondat la 1892 fabrică de trăsuri Telefon 439

Prima
abrica de
prăsuri de
de câmpie

Mare
magazin
stabil!

Szeged Orașul de sus, Str. Kistisza
nr. 4. (Urmarea str. Maros).

Rușăm a observa firma!**Cumpăr**

cu prețul cel mai ridicat și vînd dela domni haine bărbăteșii folosite, blăni de călătorie, mobile folosite, casse „Wertheim“, dulap de ghiță, unelte de călărit, hamuri, puști și fiare vechi, precum și metaluri ori cât de mari și mici.

Tot aci se poate găsi dela licitație luate, 500 bucăți de stofă fină pentru haine cu 5 și 6 florini pentru un costum.

Localul prăvăliei mele din Mai este strada Asztalos Sándor (casa Grabner). Prăvălia de mobile se află pe Árpád-tér nr. 5 în colț (în casa bisericii izraelite).

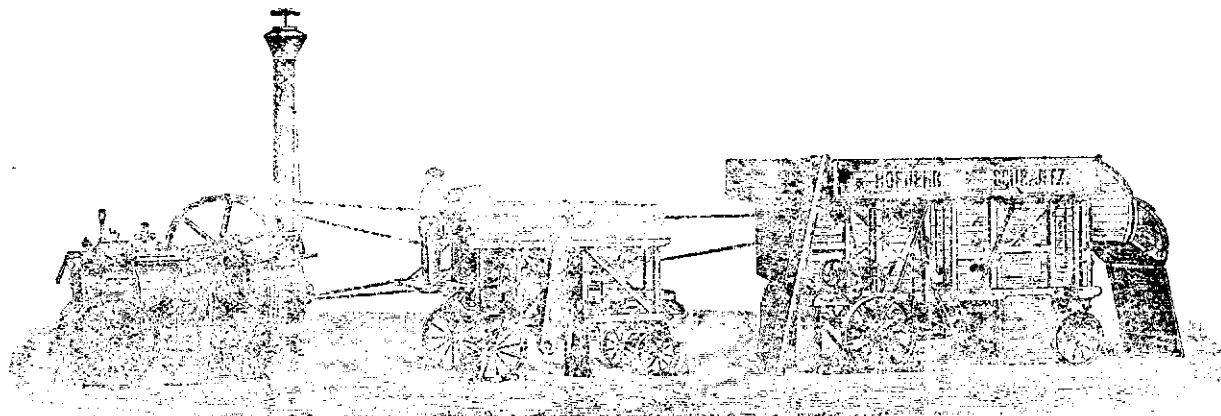
După dorință merg și acasă și în provincie, chemat printr'o cartă poștală.

Cu toată stima **IULIU HERZFELD.**

**Cea mai mare și mai
ieftină firmă de gră-
dinărit din țară.**

200,000 bucăți de ultoi de vie, 200,000 bucăți riparia, 100,000 bucăți pomi frumoși și cucoroană, 200,000 bucăți trandafiri nobil, 100,000 bucăți arbori de lux și cireși de lux se pot capăta cu un preț fabulos de ieftin, catalog de specii și prețuri se trimite gratuit și poartă franco — firma

Váradvelencei műkertészeti és rózsatelep
Nagyváradon.

HOFHERR ÉS SCHRANTZ
Garnituri de triori cu aburi

cu presse late de paie și elevatoare,

Locomobile de benzin cu mașini de treierat

de ale lui HOFFER ÉS SCHRANTZ

Și tot felul de articli economici și tehnici.

Mașini de secerat și legat sistemul MC. KORMICK.

Reprezentantul general:

E D U A R D K A R N E R

deposit de mașini, TEMESVÁR, oraș (Belváros).

Cancelarie: Strada Báthori nr. 1.

Deposit: Erőd-u. nr. 5.